

ÉLETTÜNK

Az európai magyar katolikusok lapja

XXIX. évf. 2. szám (29. Jahrg. Nr. 2)

1997. február

FRANK MIKLÓS:

KÜLÖNBEJÁRATÚ SIVATAG

Életem egyik felejthetetlen élménye az a napkelte, melyet egy repülőút alkalmával a Szahara felett éltem meg. A szó szoros értelmében lélegzetelállítóan szép, amikor a nap első sugarai, még gyengén és tétován, megjelennek a horizonton és keresik az utat a tenger módjára barázdázott homokbuckák között. A napkorong lassan egyre fényesebben és ragyogóbban, szinte győzelmesen emelkedik a magasba, s mind határozottabban bontakoznak ki a homok-óceán hullámhegyei és völgyei közt az oázisok és emberi települések körvonalai.

De nemcsak fenséges szépségben ismertem meg a sivatagot. A köves-sziklás pusztaság, a kősvatag már sokkal kevésbé romantikus. A terepjáró jeep órákon keresztül kanyargott velünk Kis-Kabilia hegyvidékének úttalan útjain és még véletlenül sem bukkantunk növényzetre, kivéve valami kórófajtára. Kőrengeteg mindenütt, amerre a szem ellát.

Miközben visszatértünk Algier-ba, feleúton a kocsit „lerobbant”. Teljesen

kilátástalan volt, hogy bárholnán segítségre számíthassunk. A legközelebbi település 30 km-re volt és legközelebbi autójavitó 60 km-re. Már láttam magam, éjnek idején 30 km-t gyalogni, hogy valahol eltölthessük az éjszakát. Arab sofőrünk, Mohammed azonban nem adta fel a harcot: több órás sikertelen próbálkozás után végre a motor beindult és ha éjfél után is, de épkézláb érkezünk a fővárosba. Mondhatom azonban, hogy a teljes kiszolgáltatottság érzése, félelmetes volt. Az ember pirinyónak és védtelennek érzi magát a természet erejével szemben.

Ilyenfajta kősvatagba vezet bennünket az első nagybőjti vasárnap evangéliumi szakasza is. Jézus működése megkezdése előtt ide vonult vissza 40 napra. A szinoptikus evangéliumok Máté, Márk és Lukács egyöntetűen tudósítanak róla és többkevesebb részletességgel a kísértésekről is, melyeknek Jézus ez alatt az idő alatt ki volt téve.

Ez az egyöntetűség arra utal, hogy az eseményt fontosnak tartották és nyilvánvalóan fontosnak tartja az Egyház ma is, ha évről évre a Nagybőjt első vasárnapján emlékeztet rá. Kiséreljük meg mi is kibogozni, mi Jézus sivatagba-vonulásának és megkísértetésének mélyebb értelme.

A sivatag a keleti ember számára nagyon is reális valóság. Egyrészt az a hely, ahol megszűnik az élet s ezzel az élettel; másrészt belejátszik mindennapi életébe: kénytelen számolni vele, hiszen a sivatagot át kell szelnie, ha el akar jutni a legközelebbi emberi településhez. A sivatag tehát egyszerre fenyegetés és kihívás.

A bibliai ember persze a sivatagban még mást is lát. Az ő szempontjából nézve, a sivatag olyan terület, melyet Isten nem áldott meg, mely tele van ugyan veszélyekkel, de amelyen keresztül Isten vezet, akit szeret, sőt éppen ott érezteti vele közelségét és gondoskodását. Az ószövetségben legismertesebb példa rá Izrael fiainak 40 éves vándorlása a pusztában: Itt kapták a Törvényt, mely nemzeti és vallási létük alapja lett. Isten tüzes felhő formájában vezette őket, megvédte a környező népek és vadállatok támadásaitól, gondoskodott ételről és italról is, ha szükségét szenvedtek.

Jézus pusztába vonulásában felfedezhetők a zsidók Sínai tartózkodására emlékeztető elemek. Az Istennel való egyedüllét, a bensőséges kapcsolat az ő számára is előkészület a küldetés teljesítésére, mint az pl. Mózes és Illés számára volt.

Egy további szempont, amelyre az evangélium felhívja a figyelmet, a bőjté. Értelme, hogy az ember képes úrrá lenni testi igényei felett. Csak az ilyen bensőleg szabad ember alkalmas az Isten által rábízott feladatok teljesítésére. Jézus visszavonulása a pusztába többek közt ezt akarja kiemelni. De az imádságnak és a bőjtnek Jézus eset-

ben még egyéb jelentősége is van. Felkészül a rá váró küzdelemre a Sátán ellen. Ezt éppen a mai evangéliumi szakasz végén részletezett megkísértés igazolja. Ne feledjük, hogy a Megváltás nem egyéb, mint ennek a küzdelemnek végkifejlete. A Sátán még nem tudja, kivel áll szemben, de rosszat sejt, érzi a vesztét. Ezért kísérli meg, hogy az ember általa jól ismert gyenge pontjain keresztül eltérítse Jézust eredeti célkitűzéseitől. De ebben az esetben a bevált recept nem funkcionál: sem a testi szükségletek kielégítésének igénye, sem a birtoklás vágya, – mi pénzéhségnek szoktuk nevezni – sem pedig a hiúság, nagyravágyás, a hírnév és elismerés utáni törekvés nem tudja Jézust befolyásolni. A Sátán kénytelen zsebretenni első vereségét Jézussal, s ezzel az emberiséggel szemben.

Mindebből, gondolom, már kiviláglik, miért éppen ezt a jelenetet állítja az Egyház a Nagybőjt elejére. Az Egyház aggódik a mai emberért. Aggasztja, hogy pl. annyira fél a magánytól és a csendtől. Pedig az ember csak magányban, a csendben képes rátalálni önmagára és Istenre.

Az Egyház aggódik a mai emberért, mert nem képes semmiről önként lemondani, és aki nem tud lemondani, az nem ura önmagának s ezzel belső szabadsága kerül veszélybe. Az embert az állattól az különbözteti meg, hogy nem az ösztönök irányítják, hanem ő irányítja az ösztöneit. Ha erre nem képes, annak az a következménye, hogy ki van szolgáltatva vágyainak, hangulatainak, szenvedélyeinek. Olyan mint az immungyenge AIDS-beteg: nincs lelki ellenálló ereje a belső létet veszélyeztető betegségekkel szemben. Nemcsak képtelen küzdeni a káros befolyások ellen, de észre se veszi már őket. A mai ember tökéletes ellentéte a megkísértett Jézusnak: a legkisebb kísértés elveszi a lábáról, mert nem tud nem-et mondani, ha valami vonzza. A Nagybőjt figyelmeztetni akar ezekre a veszélyekre és felszólít az ellenállásra. A sivatag – út a belső szabadság felé. A sivatagban – tehát a csendben, a magányban tanulunk meg újra emberi módra élni.

Az lenne a javaslatom, vonuljunk valamennyien ebben a Nagybőjtben egy kicsit saját, különbejáratú sivatagunkba. Teremtsünk magunk számára – nem 40 napot, nem is 40 órát, de hetenként legalább 40 percet, amikor magunk vagyunk a lelkünkkel és lelkünk Istenével. Ehhez nem kell beülni egy templomba: ebben a hidegben úgyse ajánlanám senkinek, ha az nincs fűtve. Otthon is lehet az ember a 40 percet egyedül, pl. ha egyszer egy héten korábban kel, vagy később fekszik le, mint családja többi tagja. Használjuk ezt a magányt arra, hogy csendben magunkkal foglalkozzunk, aféle lelki rovincsolást tartsunk. Meg vagyok győződve, rá fogunk jönni a Nagybőjt végén, hogy életünk legokosabban, leghasznosabban felhasznált percei ezek voltak. Csak ez tehát a kérésem a Nagybőjt kezdetén: Törődjünk egy kicsit magunkkal, törődjünk a lelkünkkel. Azt hiszem ránk fér – mindnyájunkra. ■

Imaszándékok

FEBRUÁRRA

1.

Imádkozzunk, hogy minden keresztény közösség élje és valósítsa a szolidáris felebaráti szeretetet.

Minden közösség, amely hosszabb időn keresztül létezik, elveszítheti a kezdeti lelkesedést, az önfeláldozó lelkületet s az ezekből fakadó, mély benyomást keltő tetteket. Megszokottá válhat Jézus jelenléte a szentmisében, templomban, közösségben. Megszokottá válhat a felebaráti szeretet is.

Másik nehézség, amellyel meg kell küzdenie a közösségnek s benne az egyéneknek, hogy nem minden jóindulatú figyelmeztetést fogadnak a figyelmeztetettek szívesen. Gyakran (durvább) visszautasítással is találkozhatunk, ami után az ember elveszítheti kedvét mások „jó útra való térítésétől”. Ezt a felebaráti szeretet szenvedését, s a szolidaritást.

Továbbá: túlszerveződés esetén mindenre van előírás, mindennek van helye, ideje, területe, csak a spontán kezdeményezésnek nincs, vagy csupán alig. Esetleg a meglévő kereteken kívül. Visszont „haj annak”, aki a meglévő kereteket átlépi...

Kiderül, hogy nem is olyan könnyű élni a felebaráti szeretetet. Azoknak sikerül, akik átérzik és átírnak a kereszténységet – s benne a szeretetet – naponta kell újra kezdeni, az élet újabb kérdéseire új választ keresni és találni. Imádság nélkül a siker kétes...

2.

Könyörögjünk: az idős és beteg emberek képesek legyenek magukat Krisztus szenvedésével egyesíteni az egész Egyház javára.

Az idős és főleg a beteg ember saját magának terhére van. Különösen, ha napi szenvedését, fájdalmait is hordoznia kell. Nem érti, miért „kell” neki szenvednie, fájdalmait viselnie.

A szenvedés nem Isten akarata, lehet, hogy megengedi szenvedésünket. Visszont nagy érdemeket lehet vele szerezni. Jézus nem magának akart a szenvedésével érdemeket szerezni, hanem bennünket a bűn állapotából megváltani. Ezt meg is tette. E tettel a szenvedést isteni szintre emelte (amint életével az emberi életet is megszentelte).

Az emberi szenvedés egyedüli értelme, ha „bekötjük”, belefűzzük Jézus szenvedésébe. Ha közreműködünk saját szenvedésünk Jézusnak ajándékozásával egyéni megváltásunk művében.

Akik életükben – mindegy, milyen ok(ok)ból kifolyólag – „nem foglalkoztak” Istennel s a megváltás művével, nehezen lesznek képesek a szenvedést Istenben nyugvó lélekkel viselni. Értük kell imádkoznunk.

Mindezekon felül a szenvedések által kiesett kegyelmek az Egyház működését elősegítik. Nem lenne baj, ha ilyen értelemben vett „kegyelmi túltengésben” élnénk...

Fejős Ottó

A TARTALOMBÓL

- II JÁNOS PÁL PÁPA – KÉSZÜLVE A KÉTEZREDIK JUBILEUMRA – HÁROMÉVES LELKIPÁSZTORI TERVET KÉSZÍTETT. ERRŐL SZÓL CSERHÁTI FERENC (MÜNCHEN) ÍRÁSA: „IRÁNY KRISZTUSSAL A HARMADIK ÉVEZREDBE”.
- „MAGZATVÉDELEM – ÉLETVÉDELEM”: A KERESZTÉNY CSALÁD ÉS HÁZASSÁG HIVATÁSÁRÓL ELMÉLKEDIK BÍRÓ LÁSZLÓ KALÓCSAI PÜSPÖK.
- ROKONTÉMÁT BONCOLGAT PÉNZES JÁNOS SZABADKAI MEGYÉSPÜSPÖK „CSALÁD ÉS GYERMEKÁLDÁS BÁCSKÁBAN” CÍMMEL.
- A BUDAPESTI SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM 50 SPANYOL KÉPÉNEK MADRID KIÁLLÍTÁSÁRÓL TUDÓSÍT RÓNAI ZOLTÁN.
- „SZARAJEVÓBAN TÉLVÍZ IDEJÉN”. FRANK MIKLÓS ÉLMÉNYBESZÁMOLÓJA KARÁCSONY ELŐTTI ÚTJÁRÓL.
- A NOBEL-DÍJAS TIMORI PÜSPÖK ÉS A NÉMET KANCELLÁR. MAKVÁRY GYÖRGY JELENTÉSE.
- A „PÁRIZSI LEVÉL” A FRANCIA RENDŐRÖK ÜNNEPÉLYES MEGEMLEKEZÉSÉRŐL TUDÓSÍT, AMELYET VÉDŐSZENTJÜK, SZENT MÁRTON TISZTELETÉRE RENDEZTEK.
- A SZENTATYA ÚJ KÖNYVÉRŐL • OLVASSUK EGYÜTT A KATEKIZMUST • GYERMEKEKNEK-FIATALOKNAK • STÍLVIRÁGOK-GYOMNÖVÉNYEK • AZ ÉLET KÖNYVE • VERSEK: ERDÉLYI JÓZSEF, JUHÁSZ GYULA, MÉCS LÁSZLÓ, PILINSZKY JÁNOS

AZ ELMÚLT ÉV AJÁNDÉKA

Ilyenkor év elején Boldog Új Évet kíván az ember egymásnak, rokonak, barátoknak, munkatársnak, ismerősnek és talán ismeretlennek. Ezt kívánja tőlünk a társadalmi szokás. Ennek eleget téve haladunk előre az évben s elérve utolsó napjaihoz, többnyire nem tekintünk vissza a mögöttünk hagyott évre, a benne történetekre. A zárszámadás elmarad s még inkább a köszönet az elértékért vagy a sajnálkozás az elmulasztottakért. Megtörtént és ezzel vége!

Számomra a 96-os esztendő utolsó napjai és az átlépés az új esztendőbe sokáig emlékezetes marad. A következő történt:

Az utolsó évekhez hasonlóan néhány fiatallal segélyszállítmányt vittünk a betegeknek és orvosoknak Erdélybe. A karácsonyi előkészületek, programok és mindaz, ami egy ilyen utazással együtt jár (a szükséges dokumentumok beszerzése, járművek biztosítása és technikai előkészítése) nagyon zsúfoltá tették a rendelkezésre álló napokat. Ami ilyenkor jönni szokott, meg is jött. Logisztikánk hiányosságai hamarosan jelentkeztek. Egyik járműnk helyett utolsó pillanatban másikat kellett keresnünk, ennek papírjait időben nem ellenőriztük s aki ezt a határon ellenőrizte, okkal és joggal

megállásra és várakozásra kényszerített minket. Több, mint nyolc órai vesztegelés lett belőle! De nem csak ez! A helyzet rákényszerített, hogy végre belássam: az idővel bánni kell tudni, ki kell tölteni, mert visszahozni nem lehet s az utólagos helyesbítés idővesztéssel és többletmunkával jár. Ugyanis az egyik kocsit a határon kellett hagyni, rakományát a másikba átrakni. A nagy meglepetés azonban ezután következett: célba érve olyan élményekben részesültünk, amelyeket egyáltalán nem készítettünk elő. Találkoztunk emberekkel és mentalitásokkal, amelyeket konkrét formában eddig nem ismertünk. Gondolok itt nem csak a rendőrré, akit kényszerhelyzet elé állítottunk és aki kedvesen feltárta helyzetét és számunkra elfogadhatóvá tette döntését. Gondolok azokra, akik nehéz helyzetünkben segítségünkre voltak. De gondolok a fiatalok egy csoportjára is, akik jóval nehezebb körülmények között élnek s mégis hitük erejével boldogok tudnak lenni. Végül gondolok a négy fiatal egyetemistára, utitársaimra, akik bámulatra méltó idealizmussal és higgadsággal fogadták az utazás fáradalmait, a váratlan kellemes és kellemetlen meglepetéseket. Ez volt az ajándék, amire mindig szívesen fogok visszaemlékezni.

P. Gyurás István SJ (Weingarten)

Hamvazószerdára

Amikor a második világháború végén az első atombomba leesett Hirosimára, pillanatok alatt elhamvadt a sokezer lakosú világáros. A tudomány halálos vívmánya romhalmazzá változtatta a virágzó japán metropolist. Élettől lükettő utcák helyén „halálhörgés-síralom” támadt, percek alatt hamuvá lett ember és állat, növény és anyag. A természet rendje szerint idő kell az elmúláshoz, időbe telik, míg az ember elporlad, porrá és hamuvá válik, amiből vétegett. Az atombomba mindezt néhány perc alatt elvégezte és elhamvaszthatja az élni akaró világot.

A hamu az elmúlás jelképe, erre figyelmeztet a hamvazás. Amióta Isten megteremtette a világot, semmilyen anyag nem vész el, csak átalakul, élet és halál, elvirágzás és újraéledés váltja egymást.

A hamu és a por ugyan a pusztulás jelképe, de ugyanakkor hirdeti a feltámadást az anyagi világban épűgy, mint a lelkek világában. Mert a lelkek világában is van süllyedés, esés, hanyatlás a bűn által. A hamuszórák azonban új élet felé vezet. Erre tanít bennünket az ószövetségi Ninive példája. Jónás, az Isten küldöttje – akarata ellenére – eljut Ninivebe, amely a Szentírás szerint elsüllyedt a bűnben. És a lelkileg halott város a próféta intő szavára a sötétségből fényre jut, Jónás felrázza, magukhoz téríti és felébreszti a bűnben alvó város lakóit: Ha nem tértek Istenhez, 40 nap múlva eljön a pusztulás napja. Az emberek hallgatnak rá s a megtérés jeleként hamut hintenek magukra, szőrruhába öltöznek, akárcsak a középkori vezeklők.

Mennyi bűnös embernek, hány lelkileg beteg és boldogtalan halandónak adott már a hamuszórák lelki nyugalmat. Ahogy a régi szép ének mondja:

„Örömeink mind elmúlnak,
Könnyeink is porba hullnak,
Boldogok, kik megjavulnak,
Hamu szaván megindulnak”

Azaz hamuban megalázva támadnak lelkileg új életre. Jézus korában, ha egy zsidó szenvedett, fájdalom vagy gyásza volt, hamut szórtak a fejére. Ma az egyház a hamut kereszt alakban hinti a homlokunkra, arra figyelmeztetve: Minden a földön halandó, te is az vagy. De Krisztus legyőzte a halált, a szenvedést, a gyászt és a te számodra is kivívta a keresztet a győzelmet. A közelgő nagybajtban mi is Jézushoz kell fohászunkodjunk:

Én kegyes Jézusom, tied vagyok én,
Mennyei orvosom, egyetlen remény.
Csak az amit kérek, majd ha porba térek:
Lássa meg arcodat a megtisztult lélek.

Merli Rudolf (Bubesheim)

Magunk ügyében

Huszonöt éves együttműködés után el kell búcsúznunk a müncheni Danubia nyomdától s át kell térnünk modern nyomtatási technikára. Ez több területen átállást jelent, de reméljük, nem késlelteti lapunk megjelenését. Viszont a lapzárta időpontját – e g y e l ő r e – a hó 15-éről, előre kell hozni 5-ére. Kérem lapunk cikkíróit, hogy a következő számba szánt írásait a hónap ötödikéig küldjék be.

Ez alkalomból megköszönjük a Danubia Nyomda munkatársainak a csaknem három évtizedes zavartalan közös munkálkodást, mindenek előtt dr. Makra Zoltán igazgatónak, továbbá helyettesének, Pfeiffer Ferencnek, valamint Leder-müller Olivér gépszédőnek nélkülözhetetlen segítségét. Az ő közreműködésük tette lehetővé az Életünk rendszeres havonkénti megjelenését. Kívánunk mindnyájuknak Isten áldásával jó erőt és egészséget a jövő évi időkre.

Olvassuk együtt a katekizmust!

Februári beszélgetésünket annak a biztos hitnek a családi melege hatotta át, amit csak az Egyházban lehet megélni. Egyben az örömhír boldog továbbadásának az öröme járta át kedves együttlétünket. A közös beszélgetés olyan erőket és gondolatokat szabadított fel, ami által sok minden tisztázódik, ha ki merjük mondani és meg merjük vallani. Tovább olvastuk a 2. fejezetet, azon gondolkodva, hogyan hirdethetjük mi a magunk helyén Krisztus felfoghatatlan gazdagságát.

A keresztény hit áldása elsősorban Jézus Krisztus meghirdetése, amely az embereket arra vezeti, hogy higgyenek benne. Kezdetől fogva az első tanítványok égték a vágytól, hogy hirdessék Krisztust: „Mi nem hallgathatunk arról, amit láttunk és hallottunk” (ApCsel 4,20). És minden idők emberét felszólítja arra, hogy lépjenek be a Krisztussal való közösségük örömebe: „Ami kezdetől fogva volt, amit hallottunk, amit a szemünkkel láttunk, amit szemléltünk és amit a kezünkkel tapintottunk: az Élet Igéjét hirdetjük nektek. Igen az Élet megjelent. Láttuk, tanúságot teszünk róla és hirdetjük nektek az örök életet, amely az Atyánál volt és megjelent nekünk: Amit láttunk és hallottunk, azt nektek is hirdetjük, hogy ti is közösségekben legyetek velünk. Mi ugyanis az Atyával és az ő Fiával, Jézus Krisztussal vagyunk közösségekben. S azért írjuk ezeket nektek, hogy örömünk teljes legyen.” (1 Jn 1,1-4)

Figyelmesen elolvassuk mindenkinek azt kell látni, hogy itt nemcsak következetes gondolkodásról, hanem teljes igazságról van szó. A Jézus Krisztusba vetett hit elvezet bennünket az apostolokhoz, akik az Urat látták, vele laktak, hallgatták és három éven keresztül megtapasztalták szavainak és tetteinek igazságát. „Engem borzalmasan zavar tudatlanságom, másrészt ahogy fogadják, még a közvetlen hozzátartozóim is: te csak hallgass, ismerünk... Mindenki arra céloz, hogy én is esendő ember vagyok.” Fiatal barátaink csendesen kuncogtak és hangot is adtak véleményüknek: „Így gondolkodva jobb ha elássa magát az ember, mindenkinek ugyanazt lehet mondani, te beszélsz?”

Az ember olyannyira középpontba került, hogy először ki kell hajtani a kör

közepéből és beállítani Krisztust az élet középpontjába. Az a világban tapasztalható magatartásforma, aki megszólal, vagy tenni akar valamit, le kell bunkóznia, semmi köze a keresztény gondolkodáshoz... Mi nem hallgathatunk arról, amit hiszünk, elsősorban azért, mivel az életünk maga a hitünk. Ezért a katekizis középpontja: Krisztus.

„Határozottan állítanunk kell, hogy a katekizis egy személyről, a Názáreti Jézus Krisztusról szól, aki szenvedett és meghalt értünk, s miután föltámadt, állandóan Krisztus szavainak, tetteinek, jeleinek jelentését.” A katekizis célja: „Közösségre lépni vele, sőt egészen bensőséges kapcsolatba kerülni az Úrral, mert csak Ő, Jézus Krisztus képes rá, hogy az embert a Szentlélekben eljuttassa az Atya szeretetére és részt adjon a Szentháromság életéből.”

A katekizisben Krisztust, a megtestesült Igét, Isten Fiát kell átadni, s minden egyebet úgy kell megismertetni, ahogyan Krisztusra vonatkozik. Egyetlen katekizis van: Krisztus, s mindenki más csak annyiban nevezhető katekizisnek, amennyiben Krisztus hírnöke és tolmácsa, amennyiben Krisztus tud szólni az ajkán keresztül. Krisztus e titokzatos mondasát mindazokra kell értenünk, akik hitoktatással foglalkoznak: „Tanításom nem az enyém, hanem azé, aki küldött engem.” (Jn 7,16, 426-427 p.)

Minden megalkuvásra és kishitúségre választ ad, az előbbi idézet. A keresztény ember, csak annyiban különbözik a Krisztusban nem hívőtől, hogy életük középpontjában ki található! A hitünk arról szól, aki valóságos ember és valóságos Isten, nem valami kitalált meséről, emberi fantázia által előállított idegen lényről, hanem az emberi történelem egy pontján született Jézus Krisztusról szól. A probléma éppen az, ami mindenkire érint és végleges sorsát eldönti: a szegényt, az elesettet, az idegent ember számba vettük-e, vagy csak magunkra gondoltunk és „kis világunkat minden áron meg akartuk menteni”?

Ez már több mint beszélgetés, – imádsággá lett: Urunk te légy a szavunkon, tetteinkben, szólalj meg gyengeségünk ellenére és ne engeddd, hogy magunkat fontosabbnak tartjuk magasztos Igédnél, amelyeket ránk is bízál.

Szabó József (Offenburg)

Katolikusok Vietnamban

A vietnami nép evangélizálását portugál jezsuiták kezdték meg három évszázaddal ezelőtt. Miként Kínában és Japánban, úgy itt is ügyesen alkalmazkodtak a misszionáriusok a helyi szokásokhoz, s így virágzó keresztény élet indulhatott meg. A vietnami nép akkoriban nem rendelkezett saját írásbeliséggel. Ha az ősi nyelvet leírták, akkor azt a kínai nyelv írásképei segítségével tették. A portugál Alessandro Rhodes nevéhez fűződik a saját írásbeliség megteremtése, amikor is a nemzeti nyelvet fonetikusan átírta a latin abécé betűire, ahogy a mostani nyelv is használja azt, eltérően a kínai, japán és koreai írásmódoktól. A fiatal vietnami egyházra története folyamán több hullámban véres keresztényüldözés zúdult. A legjelentősebb a múlt század második felében sújtotta a keresztényeket, amikor ötven év alatt 130 ezer katolikust gyilkoltak meg. A vietnami hitélet e hősi korszakát 1988-ban ünnepelte a világegyház, amikor II. Pál pápa 117 vietnami vértanút szentté avatott. A II. világháborút követően a politikai meg-

osztottság lehetetlenné tette, hogy a két ország keresztényei és a 1960-ban létrehozott helyi püspöki konferencia tagjai kapcsolatot tarthassanak. Sajnos, az egyesítést követően sem oldódott meg a helyzet, mert egészen napjainkig folytatódik a hatalmon lévő kommunista rendszer egyházzellenes magatartása. A 70 milliós vietnami nép 10 %-a katolikus. A 7 millió hívő 25 egyházmegyében él, 2000 pap látja el a lelkipásztori feladatokat, párezer szerzetes és szerzetesnő segítségével. Az ország hat szemínáriumban egyenként 150-150 kispap készül a szolgálatra, ám létszámukat „numerus clausus” formájában a kormány eleve meghatározta. Felvételt is csak két évente engedélyez. Az állam közvetlenül beleavatkozik az egyház ügyeibe, hiszen a felvételi fölött vétőjoggal él, csak az lehet pap, akinek ezt adminisztratív úton megengedik. Ennek ellenére növekszik a hivatások és a hívek lélekszáma is, részint a többbezes évi megtérők, illetve vegyes házasságok révén.

VR/MK

CSERHÁTI FERENC (München) :

Irány Krisztussal a harmadik évezredbe!

Közeledik a harmadik évezred, az ezredforduló, a 2000. év, amelynek megünneplésére mindannyian hivatalosak vagyunk: hívők és hitetlenek, vallásosak és nem vallásosak, közömbösek és zelóták. Közeledik 2000 jubileuma, a ritka és rendkívüli alkalom, amellyel kapcsolatosan némelyek már korszakváltásról, történelmi, kulturális és szellemi korfordulóról beszélnek. Az biztos, hogy 2000 valóban az a *kairos*, megfelelő és sorsdöntő pillanat lehet, az az Istentől kapott kegyelmi idő, amelyben az emberiség elkerülhetetlenül üdvössége felismerésére kényszerül. Ez az idő mégsem jön hirtelenül, már most születik, formálódik és alakul mindannyiunk közreműködésével.

II. János Pál pápánk „A harmadik évezred kezdetével” kezdetű apostoli levelével már 1994-ben felszólította a világegyházat 2000 megünneplésére és mindenkit a tőle telhető közreműködésre hívott: „Egy dolog kétségtelen” – hangsúlyozta: „mindenki arra hivatott, hogy a maga lehetőségei szerint ki ne térjen a 2000. év nagy kihívása elől”. Azt akarja, hogy ne csak emlékezzünk, hanem emlékeztessük is a mai világot arra, hogy az Isten Fiának megtestesülése, Jézus Krisztus rendkívüli módon forradalmasította az egész emberiség történelmét és megszentelte azt.

2000 és a pápa jubileumra hív bennünket, nevezetes és örvendetes esemény kerek évfordulójának boldog megünneplésére, olyan jó kedvvel, vidáman és boldogan, mint ahogyan a születésnap, házassági vagy papi évfordulón tesszük, valamely intézmény, város vagy plébánia alapításának emlékünnepe, jubilálva.

A pápa 2000-re szentévet hirdetett és ezzel beállt a nagy hagyományok sorába, kezdve a zsidó nép, szentírásból ismert *szabbat*, illetve *jobel* évétől az Úr nagy kegyelmi esztendejéig. Az előbbi túlkök (*jobel*) zengése mellett kellett meghirdetni az 50. év előtt, az utóbbit angyalok szózata vezette be a betlehemi puszta a nagy öröm, Megváltónk, az Úr Krisztus születésének hirdásával. Azóta a világegyház jubilál,

1300-tól előbb százévenként, majd 50 és 25 évenként Jézus Krisztus megtestesülésére emlékezve és most Krisztus Urunk születésének 2000. évfordulójának „rendkívül nagy jubileumával”.

A jubileumokkal együtt jár az öröm, „a kifelé is megnyilvánuló ujjongás” az Istentől jövő üdvösség felett, a dicséret és hála. Az Egyház ugyanis érzékeli az időt: az órákat, a napokat, az éveket és a századokat. Ezeken halad át minden egyes emberrel, tudatosítván, mennyire jelen van Isten és az ő üdvözítő műve az időben: az órákban, a napokban, az években, a századokban. Az Egyház ilyen lelkülettel örül, ad hálát, kér bocsánatot, s terjeszti könyörgéseit a történelem és az emberi lelkiismeretek Ura elé”.

A pápa ezért az egész világegyházat a 2000. év Nagy Jubileumának előkészítésére szólítja, a hithirdetés és bűnbánat zárandokútjára, a II. Vatikáni Zsinat tanításának leghűségesebb alkalmazására és követésére a krisztusi evangélium szellemének megfelelően, evangelizációt és újra-evangelizációt sürget, megtérést és a keresztény élet új tavaszának kibontakozását, a „Mindent megújítani Krisztusban” jelige alapján.

Ez az előkészület igazi advent kell legyen, amely felkészít a találkozásra Ővele, aki volt, aki van és aki állandóan eljön (jel 4,8); és amely bizonyos értelemben minden családot és otthont át kell, hogy hasson.

Az új egyházi évvel az előkészületek utolsó szakaszába léptünk és ez három évig, 1997-től 1999-ig fog tartani.

Tartalmát tekintve a Nagy Jubileum közvetlen előkészülete, áttekinthetőség kedvéért, három évre beosztva, három nagy témakörhöz kapcsolódik, ami persze nem jelenti azt, hogy az ötletek megvalósításában kizárólag csak a megadott alaptémákat kell szem előtt tartanunk:

1. Az első évet, 1997-et Krisztusnak, az Atya Igéjének szenteljük, aki a Szentlélek működése által emberré lett és egyben kiemeljük: „Jézus Krisztus, a világ egyetlen Üdvözítője tegnap, ma és mindörökké ugyanaz”.

2. 1998-at, a Szentléleknek, és az Ő megszentelő jelenlétének szenteljük Krisztus tanítványai közösségének körében. A jubileumi előkészület elsőrangú teendői közé tartozik a Szentlélek jelenlétének és tevékenységének újrafelfedezése, amikor a hívőknek külön is figyelniük kell az egyházon belüli egységre.

3. 1999-nek, a közvetlen előkészület harmadik, utolsó évének az lesz a feladata, hogy a hívő ember távlatait tágítsa ki Krisztus mértékére, amely „a mennyei Atya mértéke”, aki Őt küldte, s akihez visszatért (Jn 16, 28), hiszen: „Az örök élet az, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és akit küldtél, Jézus Krisztust”.

A három éves közvetlen előkészületet követi 2000-ben a Nagy Jubileum ünneplése maga, mely egyidejűleg történik majd a Szentföldön, Rómában és a helyi egyházakban szerte a világon. Ebben az ünneplésben cél a Szentháromság megdicsőítése, akitől minden származik, s akire a világban és a történelemben minden irányul.

A három éves előkészület és a Nagy Jubileum hitünk központi témájára, Isten kérdésére és a vallásos hitre benne akarja irányítani figyelmünket, annak átélésére és megvallására ösztönöz, hogy Isten Jézus Krisztusban mint a világ megváltója és üdvözítője

végérvényesen, egyedülálló és felülmúlhatatlan módon megtapasztalhatóvá vált az emberiség történelmében és Isten Lelke betölti földünket, s amely hit arra készíti a keresztényeket, hogy Isten Országának megvalósításán fáradozzanak.

Eppen ezért az elkövetkező években különös figyelmet kell szentelnünk a szentségeknek, mert a hívek főleg a szentségek által élnek át, tapasztalják meg és ünneplik azt a hitvalóságot, hogy Isten az Ő megtestesült Fiában, kézzelfogható módon állt az ember mellé és sietett segítségére.

Hasonlóképpen tudatosítanunk kell, hogy Isten Szent Fia megtestesülésével az embert mint egyszerűlté embertársait és testvéreit a mindenség közepontjába állította. Ez arra kötelez, hogy szolidáris közösséget vállaljunk egymással és síkra szálljunk az ember elidegeníthetetlen méltóságáért minden téren.

Ennek megfelelően az elkövetkező időkben nagy jelentősége kell legyen a párbeszédnek és az ökuménének. A pápa ezért párbeszédet sürget minden emberrel, azokkal, akik nem hisznek Istenben vagy Jézus Krisztusban éppúgy, mint elszakadt keresztény testvéreinkkel. Ez azt jelenti, hogy további konkrét lépéseket kell tennünk a keresztények egységének helyreállításáért, a hitesség és az egy közösség megteremtéséért, pl. közös teológiai, történelmi és egyéb kutatásokkal, megemlékezésekkel, valamint közös imádságok, ájtatosságok, biblia-olvasások, társasutazások stb. által.

Az Egyház ezen jubileumi előkészület során az evangélium üdvözítő örömhírelve bátorítani akarja a változó világot megbicsaklott optimizmusában és fel akarja hívni a figyelmet arra, hogy az értékek, a szociális magatartás, a hit továbbadása komoly válságának ebben a korában is van jövő Jézus Krisztusban.

Visszapillantva a kereszténység 2000 éves történelmére nekünk rá kell irányítanunk a figyelmet arra, hogy Krisztus követői az egyháztörténelem minden fény- és árnyoldala mellett, olyan pozitív értékekkel és eredményekkel rendelkeznek, amelyeket – minden szépitgető apologétikát kerülve, ma is megnézhetünk és hasznosíthatunk jövő feladataink megoldásában, mindannyiunk boldogulására és üdvösségére, a teljes élet kibontakoztatásában.

Mindennek a legnagyobb emberi nyíltsággal kell történnie. A keresztények ebben a világban élnek és arra hivatottak, hogy a társadalmi élet alakításában, formálásában tevékenyen közreműködjenek, abból kivegyék részüket és a teremtő Istentől kapott rend segítségével, igazságossággal és szolidaritással áthassák a gazdasági és társadalmi rendet, a kultúrát és a politikát, az emberek együttélését egymás között és más népekkel. A II. Vatikáni Zsinat „Az Egyház a mai világban” pasztorális konstitúciójának tehát megfelelően felelősség-, sors-, kortárs-közösséget kell vállalnunk minden embertársunkkal, párbeszédünkben a világgal mindig tiszteletben kell tartanunk az emberi személy méltóságát, de ugyanakkor – elkerülve a triumfalizmus minden formáját, – öntudatosan vállalnunk kell hitbeli meggyőződésünket, „akár alkalmas, akár alkalmatlan”.

Magyar egyházi közösségeink sem élnek légüres térben. A világegyház szerves része vagyunk a helyi egyházakban, ahol a pápa mindannyi-

Párizsi levél

Szent Márton napja körül, Párizs valamelyik templomában (utoljára november 14-én Saint Germain des Prés-ben), szentmisére gyülekezik Franciaország Rendőreinek Keresztény Közössége (CCPF). A szertartás külső megnyilvánulása impozáns: rendőrzenekek, zászlók, elegáns rendőr-, csendőr- és tűzoltó egyenruhák, püspöki asszisztencia... A szentmise hangulata mégsem ünnepi, hanem meghitt, bensőséges, lélekelmő. Világi nyelven úgy mondanám: tartalmaz. A templom főhajójának egyik oldalán, az első sorokban a belügyminisztérium és prefektúra magas beosztású hivatalnokai, mellettük a másik oldalon, az előző évben szolgálatuk teljesítése közben életüket vesztett rendőrök árván maradt gyermekei, özvegyek, gyászoló barátok és hozzátartozók. Mögöttük egyenruhában és civilben, akik nem csak magánemberként, hanem mint rendőrök is keresztények, akik komolyan veszik védőszentjük, Szent Márton tanítását, aki szolgálatában is megosztotta köpenyét a koldussal. Egy-egy égő méccsel, nevüket és emléküket idézve imádkoznak az elmúlt évben elhunyt kollegák lelkiüdvéért. Külön megemlékeznek azokról a rendőrökről, akik önmaguk vetettek véget saját életüknek, akik száma egyre nő és jelzi, milyen hálátlan feladat társadalmunkban a nélkülözhetetlen rendőri hivatás.

Párizs, 1997 január

MOLNÁR OTTÓ

unkat az előkészületek mezejére szólított: a Nagy Jubileum előkészítésére, arra, hogy hite tevékeny tanúságával és átgondolt ötleteivel mindenki járuljon hozzá az ezredforduló nagy jubileumi akciójának sikeréhez: magyar közösségeink minden tagja, az európaszerte működő összes magyar csoportok és egyesületek tagjai és vezetői.

Közös összefogással, élni akarással megerősödnek és megújulnak magyar közösségeink, mind megerősödünk krisztusi hitünkben és magyarsághoz való ragaszkodásunkban, az ezredforduló előtti vést jöslő próféciák és hamis hiedelmek ellenére is, Krisztussal, Szent István királyunk egykori, rendíthetetlen bizalmával tekintünk és lépünk át a kereszténység új, harmadik évezredébe. ■

CSODA

*Kivirágzott egy kis akácfa
egy sűrű bozót közepén,
Minden fehér virága egy kis
aranyostorkú mézedény.*

*A sok nehéz fűrt majd letörte,
De az a kis fa úgy örült
annak a sok fehér virágnak:
örömeiben majd elrepült.*

*Felrepült volna tán az égre,
hogy lássa minden földi táj,
ha valahonnan oda nem száll
egy sereg fehér papagáj.*

*Minden ágára kettő-három
göndörtollú és oly fehér,
mint az akác fehér virága...
Mintha nem is lett volna tél!*

*Pedig tél volt a nagyvárosban,
és fűtetlen volt a szoba,
de egy költő feküdt az ágyban
s álmában történt a csoda.*

Erdélyi József (1896-1978)

MERT ÁZTATOK ÉS FÁZTATOK

*Forduljatok hát ellenem
ti meglapuló szárnyak,
az omló folyosókon át
hatolva egyre följebb,
nyomuljatok be szabadon,
futótűzet kiáltva
lassan föltek rakodó
hatalmas éjszakába!*

*Csupaszra vetköztessetek,
semmit se hagyva rajtam,
vegyétek el homlokom,
a szemem és az ajkam,
mert áztatok és fáztatok,
mert éheztek bennem,
bár én is áztam-fáztam és
nekem se volt mit ennem.*

*Legyűrhetetlen fölkelés,
dadogó, győztes lármá!
mint életfolytíg elítelt
fegyverek lázadása.
Egyetlen boldog pillanat,
a végső és az első:
csak állok majd és reszketek,
akár egy égő erdő.*

Pilinszky János (1921-1981)

GYERMEKEKNEK

Gondolom, többször megtörtént már veled, hogy zsigongó, zajos utcáról templomba lépve, meghitt csend fogadott. Ha egy kicsit jobban körülnéztél, azt is észrevehetted, hogy szobrok és képek próbálják Jézus földi életének eseményeit eléd idézni. Talán az is feltűnt már, hogy ezeken az ábrázolásokon mennyire komoly, sőt szomorkás ő. Sehohly egy mosoly, a derűnek, vidámságnak semmi jele. Ugye furcsának találod és valahogy nem megy a fejedbe. Te nem ilyennek ismered Jézust. Hisz ő is volt gyerek és biztosan szeretett önfelédten játszani, kacagni, szórakozni. Felnőtt korában is szívesen elfogadta a vendégségekre, lakodalmakra szóló meghívásokat. Most viszont mintha a vidámság idegen, távoli lenne számára. Netán haragszik is ránk érte?

Hidd el nekem, hogy egyáltalán nem. Amikor ezek a sorok hozzád eljutnak, javában farsang lesz. Az emberek mindenütt mulatságokat, bálokat rendeznek

és megpróbálnak örülni, boldognak lenni. Ez alól mi, keresztények sem vagyunk kivételek. Mi is kivesszük a részünket a vígságból, szórakozásból, mert most van ideje. S ebben Jézus és a hitünk egyáltalán nem akarnak gátolni minket. A kereszténység az életöröm vallása. Gondold csak meg, hogy legnagyobb ünnepeink: a Karácsony, Húsvét, Pünkösd, mind a boldog élniakarást táplálják bennünk.

A hibáink, bűneink fölött érzett bánatnak is megvan a helye életünkben. De nem ez tölti ki egészen. Hitünk azt a mérleget nyújtja számunkra, mely a helyes arányt biztosítja örömből és bánatból.

Most, farsangkor használd hát ki te is a kedvező alkalmat. Érezd jól magad, játssz, szórakozz barátaiddal, szüleiddel, keresztény testvéreiddel, magad és Jézus öröme.

János atya

Stuttgarti cserkész gyerekek betlehemeset adnak elő.

FIATALOKNAK

Nagyböjt 1. vasárnapján, az ószövetségi Szentírás egyik legszebb szimbólumával, jelképével találkozunk.

„Szivárványt helyezek a felhőkbe: ez legyen a szövetség jele köztem és a föld között.” (Ter. 9,8-15)

Sokan vallják: az ember az ún. „határ helyzetekben” sokkal nyitottabb a hit, Isten és az ég felé, mint a hétköznapiok egyhangú, taposómalom-szerű eseményeiben. Van példa rá, hogy emberek az elviselhetetlennek tűnő szenvedés, a fájdalom, a közeledő halál pillanatában hőssé, vértanúvá válnak.

Hogyan válthatna ez a tanúságtétel,

hitre, Istenre való nyitottság, a nehéz pillanatok, határhelyzetek által kioldott reflex-szerű mozdulatból, egy életre szóló élménnyé? A megoldásban segít a mai ószövetségi olvasmány szép jelképe, a szivárvány. Ma már tudja mindenki: ahol napfény és eső-pára van, ott van szivárvány is.

A Szentírás azonban nem fizika tankönyv, nem csupán egy látványos természeti jelenségről tudósít, hanem ennél sokkal többről van szó. A szivárvány színeiben, tökéletes ívében az ószövetség embere az isteni kinyilatkoztatás jelét, a teremtés szépségét és a Teremtő bölcsességét látta. Mennyivel több ez, mint fény és pára...

A teremtett világ dolgaiban nem csak a csupasz tárgyat, a talán hasznos holmit, hanem annak létrehozóját, eredetét, célját is kell látni. Így válik Istenre emlékeztető jelképpé nemcsak a szivárvány, hanem például Jeruzsálem, Sion hegye, a Templom, Libanon cédrusa is. Jelképek, amelyekkel a hétköznapiak is találkozhatnak.

Ez a „megszentelt” hétköznapiság: Istent, a Teremtőt látni a bennünket körülvevő világban, nap mint nap, s akkor nincs szükség „határhelyzetekre”, hogy megnyíljon szemünk-szívünk Isten felé. Sőt! Ebből a hétköznapi, állandóan Istenre mutató jelképvilágból merítünk hitet, erőt a megpróbáltatásban való helytállásra.

Pál atya

PÉNZES JÁNOS, Szabadka-i püspök:

Család és gyermekáldás Bácskában

Első hallásra talán úgy tűnik, hogy mi sem könnyebb annál, mint erről a témáról beszélni. Ha azonban elmélyedünk az igen bonyolult és összetett téma részleteiben, azonnal világossá válik, hogy nehéz feladatra vállalkoztunk.

Maga a család és a gyermekáldás is külön-külön tanulmány tárgya lehet. Itt azonban a kettőt összefüggésükben együtt próbáljuk szemlélni, elemezni és a jövőt kutatva megpróbálunk egy reménykeltő útra lelteni, kizárva minden hátsó gondolatot, fölényeskedést, ítélezést vagy elmarasztalást. Magam is családok egyikéhez tartozom. Az sem mellékes, hogy ez a szemlélődés, elemzés és jövőkutatás egy püspök szemüvegén keresztül történik, aki hat éve teljesíti szolgálatát többé kevésbé a helyzetnek megfelelően, talán kielégítően.

Ahhoz, hogy a későbbiek során érthető legyen mindaz, amit a családkról és a gyermekáldásról mondok, szükség van néhány adatra, mert statisztikai adatok nélkül e beszámoló olyan lenne, mint a ház tető nélkül vagy a madár szárny nélkül. Tehát röviden vázolóan ezeket az adatokat: – Szabadka bácskai város a székhelyem, ezért az egyházmegyém hivatalos elnevezése Szabadkai Egyházmegye. Határai a Duna és a Tisza folyók köze és határ az anyaország felé. Jelenlegi adataink szerint a hívek száma 360.000, ez nemzetiség szerint a következőképpen oszlik meg: 74% magyar, 24% horvát, 1% szlovák és 1% német. A katolikus egyház feladata nem mondható könnyűnek, mivel 116 plébániát mindössze 85 aktív lelkész lát el. Talán előnynek számíthat az, hogy az átlag életkor 48 év. Jövőnk kicsit szebbnek mutatkozik: 15 kispap teológusunk és 30 gimnazista seminaristánk van, akik a papi hivatást választották.

A család Bácskában éppúgy, mint mindenütt, az egyház számára a legkisebb közösség, amelyre bontható az egyház nagy közössége. Azt mondják: a szegény embert az ág is húzza. Az elmúlt ötven évet szem előtt tartva, fájó szívvel, de el kell mondani, hogy évről évre kevesebben vagyunk. Ehhez most még hozzájárul a mai nehéz helyzet is. Legalább a fiatal családok tíz százaléka távozott Bácskából. Arra vagyunk hivatva, mint lelképásztorok, hogy a lelkek gondozása által, ami elsődleges feladatunk ezt a fogyatkozási folyamatot megállítsuk. Nagyon ritka az olyan község és az olyan év, ahol, illetve amikor több a keresztelés, mint a temetés. Isten a tudója, ki felelős ezért, ki nem, mi lelkészek megtettünk-e mindent azért, hogy öntudatos keresztényeket neveljünk, akik személyes kapcsolatban vannak Jézussal, az Istennel. Ez az elemzés eredménye, ez a tényállás.

Egy másik kérdés, talán a pszichológus számára: képes-e egy ember vagy házaspár, vagy egy család, a nemzet vagy a több nemzetből álló társadalom nemzeti vagy társadalmi kategóriában gondolkodni és ahhoz igazodni úgy, hogy fennmaradjon, legyen távlata, növekedjék. Személyes véleményem, hogy nagy többségben nem, hiszen ezt mutatja a mindennapi élet. Annyira lekötik az embert a mindennapi gondok, hogy ilyen eszmény csak nagyon ritka esetben kerül előtérbe.

Tegyük fel bátran a kérdést, hogy megvitathassuk: az értéksorrendben mi van előbb (a tyúk vagy a tojás) egy nemzet vagy társadalom számbeli növekedése, vagy a gyermek, mint az új élet és életbővítő gazdagság hordozója, kibontakoztatója, szembeállítva az életszín-

vonallal (ház, autó, tévé, szórakozás)? Itt egy példával megkísérlem csak megemlíteni, hogy vannak nemzetek, melyeknél a gyermek van az első helyen mint érték, és ez számukra minden vitát kizár. Nevezhető ez primitívizmusnak vagy maradiságnak, de tény, hogy a jövő az övéké lesz. Ilyenek Jugoszláviában az albánok, akiknél – nem túlzás – a gyerekek száma egy családban tíznél kezdődik. Minden arra irányuló törekvés, hogy elfogadják a családtervezést, még az egyetemi tanároknál is, csődöt mondott.

A Szentírásban több idézetet találunk a család szép és küzdelmes életével kapcsolatban. „Ha egy család meghasonlik, az – nem maradhat”. „Az embernek tulajdon családja lesz ellensége”. „Isten családjának tagjai (vagyatok)”. „Saját családjuk tagjaira legyen gondjuk”. „Viseljétek gondját családjuknak”. „Engedd meg, hogy előbb elbúcsúzzam családomtól”. Ez mind arra utal bennünket, hogy nem kis erőfeszítésre van szükségünk ahhoz, hogy le tudjuk győzni az akadályt a két említett érték között.

Bácskában ennek leküzdésére először is az imán kívül a hétfégi mozgalommal, jegyesképző tanfolyammal és báziscsoportok létesítésével próbálkoztunk. Ez utóbbival tizenhét éven át magam is foglalkoztam felemás eredménnyel. Kemény szavak ezek, de közelharcot kell vívni az egyes családért. Akinek egy-két család megnyerése nem jelent semmit, az a sokat úgy sem érdemli meg. Ebben nálunk eredményesen segít a lelkigyakorlatos ház Tóthfaluban, amely már több mint 25 éve működik minden korosztály és állapotbeli keresztény számára.

A család elképzelhetetlen gyermek nélkül. A gyermekáldás olyan kifejezés, amely ha lekiismeretünk minőségi mérlegére helyezzük, mindig mindent felülmúl, ami a teremtményeket illeti. Ha ilyen keresztény hozzáállást tanúsítunk a gyermekáldás iránt, akkor nem lesz soha gond elfogadni az egyház tanítását a házastársak erkölcsi vonatkozásában még akkor sem, ha önző, kicsinyes természetünk tiltakozik, méltatlankodik szinte kibírhatatlanul, mert nem szabad elfelednünk, hogy a legnagyobb győzelem a magunk fölötti győzelem.

A Szentírás a gyermekáldással kapcsolatban sem hagy bennünket tájékozatlanul: „Az asszony, amikor megszületik a gyermek, nem gondol gyötrelmeire”. A „Gyermekeim” megszólítás többször is előfordul. Az Ószövetségben szegény volt, ha valakinek nem volt gyermeke. Nem mondhatjuk azt, hogy ma valaki számára ez dicsőség lenne, de kapjon a gyermek méltó helyet az értéksorrendben életünkben, a családban és a társadalomban is.

Befejezésül elmondom hivatásom történetét. Szüleim nem kívánták, hogy ezt a hivatást válasszam. Édesapámnak volt egy asztalos barátja, akinek öt fia volt. Édesanyám azt mondta, miért nem megy azok közül valaki papnak. Velem együtt ministráltak is, miért épp én megyek? Azt válaszoltam: nem tudom, tény az, hogy pap akarok lenni. Isten azt hív a szülőjébe munkásnak, akit akar. Az öt fiú közül egy sem ment papnak, pedig mindannyian ministráltak.

Jó papjaim vannak, bízom a gondviselésben, noha fekete felhők tornyosulnak felettünk. Ami az embereknél és emberileg lehetetlen, az Istennek lehetséges, ezért érdemes áldozatot hozni és kitartóan imádkozni, karöltve a testvéri egyházakkal és minden jóakarátú emberrel a közös cél érdekében. ■

BÉKE

És minden dolgok mélyén béke él
És minden tájak éjén csend lakik
S a végtelenség összhangot zenél,
Örök valók csupán mély álmaink.

És minden bánat lassan béke lesz
És mindenik gyöttrődés győzelem
S a kínok künje, mely vérig sebez,
Segít túllátni a szűk életen.

Testvéreim: a boldogság örök
S e tájon mind elmúló, ami jó
S az élet, a szép nagy processzió,

Mely indul örvény és sírok fölött,
Az égi táj felé tart csendesen
S egy stációja van: a végtelen.

Juhász Gyula (1883-1937)

Frank Miklós:

SZARAJEVO – TÉLVÍZ IDEJÉN

Szarajevo... Csikorgó hideg. A horvát légitársaság kétmotoros propellergépe simán ér földet a repülőtér gránátok által felszaggatott és hevenyében összefoltozott pályáján. A civilforgalom részére rendelkezésre bocsátott, raktárra emlékeztető épületen öntudatos felírás: „Sarajevo International Airport”. Néhány éve, a téli olimpiai játékok idején itt valóban a világ minden sarkából érkeztek sportolók és szurkolók, ma a nemzetköziséget, a külföldöt a horvát légitársaság gépei képviselik, no meg az idevezényelt ENSZ alakulatok, az IFOR repülői; ezek persze a repülőtér másik felében tanyáznak s oda illetéktelen földi halandónak nincs belépése. Az utasokat katonák terelik az érkezési csarnokba, ahol minden az improvizáció, ideiglenesség, az átmeneti megoldások jellegét hordja magán. De az útlevelellenőrzés zökkenőmentes, legfeljebb a poggyászok tartalma iránti szokatlan érdeklődés lep meg – még a mosdószerket rejtő „nécessaire”-t is töviről hegyire átböngészi a lelkiismeretes vámos.

A városba vezető autópálya joggal kapta a „halál sugárútja” elnevezést. Évenként át szünetelt itt a forgalom: a két oldalt emelkedő dombokról a szerb lövegek könyörtelenül tüzet nyitottak minden mozgó célra. A jövevény személe kísérteties látvány tárul: az egész külváros, kicsinyke földszintes családi házak, verejtékes munkával évek során összekuporgatott fillérekéből épített otthonok ezrei, romban hevernek. Valamennyi lakhatatlan, csak falmaradékok, üres ablakrákák, üszkös gerendák jelzik, hogy ott emberek laktak, egyszerű munkáscsaládok, akik a légynek sem ártottak, akik soha mást nem akartak, mint dolgozni, békében élni.

A „halál sugárútja” ma újra az élet szolgája. A forgalom mindkét irányban zavartalan. De a szétrombolt külváros még évek múlva is elrettentő figyelmeztetés, szegyeteljes, a náci haláltáborokhoz hasonló beszédes jel marad annak bizonyítékaként, mire képes az elvakult fanatizmus, még két évezreddel a Béke Fejedelme születése után is. De a halott városnegyed néma vádbeszéd a világ hatalmasai ellen is, akik – ahelyett, hogy a harcok kitörésekor azonnal közbeléptek volna – tétlenül nézték százezrek lemészárlását, földönfutóvá tételét, erkölcsi, kulturális és gazdasági értékek szétzúzását az egész volt Jugoszlávia területén.

A város központja – ezt némi megkönnyebbüléssel konstatálja a szemlélő – valamivel kevesebb szenvedett a többéves ostromállapot alatt. Persze ott sincs ház a háborús lövöldözés látható nyomai nélkül. Szarajevóban ma nyugalom van: nem lönek. Békének azonban ezt az állapotot senki sem nevezi: „Még nincs vége” – mondogatják reményvesztetten bosnyák ismerőseim. Életük olyan pokol volt, hogy már nem tudnak hinni benne, hogy belátható időn belül tartósan jobbra fordul sorsuk.

A VILÁGÖRÖKSÉG RÉSE

A világörökség kormányközi bizottságának mexikói ülésén egyhangú szavazással az egyetemes kulturális örökség részévé nyilvánították a pannonhalmi bencés főapátságot. Ezzel a budai Vár, Hollókő és Aggtelek után a negyedik magyar érték került be az UNESCO védelmébe.

Ebben a nagy kilátástalanságban biztató reménysugár az egyház. A papság összenőtt a néppel; a többszáz rombalőtt templom és plébánia ellenére egyetlen lelkész sem hagyta magára híveit: a papok megosztották velük gyászukat, szenvedéseiket, szegénységüket. Ők tartják ma is híveikben a lelket. A muzulmán és orthodox tengerben a katolikusok száma 30.000-re csökkent. De a szemináriumban 50 kispap készül a papi hivatásra, Rómában, Innsbruckban, Párizsban és Németország különböző egyetemein végzett, jól felkészült tanárok vezetése alatt. Örömmel nézni a jókedvű, sportos, tisztaszemű fiatalokat, akiket még nem fertőzött meg a Nyugaton egyházi körökben is elhárított örökös kritizálgatás. A női szerzetesrendek se panaszkodhatnak az utánpótlás hiányáról. Az utcán, a templomokban és természetesen az egyházi intézményekben az ember összefut fiatal, mosolygós nővérekkel. Míg Nyugaton az apácarendek egymás után kénytelenek az általuk létrehozott intézményekből visszavonulni, Boszniában friss erőkkel az élvonalban dolgoznak. Különös kontraszt ez a pezsgő egyházi élet ebben a halálra vált városban. A képbe beleillik az egyházmegye ugyancsak fiatal érseke, a bátor és szókimondó Puljic bíboros, az osztatlan elismerés, amellyel személyét kormánykörökben éppúgy, mint az iszlám és az orthodoxia részéről körülveszik, szólhatározott kiállításának és a háttérből, csendben folytatott diplomáciai tevékenységének. Szarajevo és lakói immár sejtik, mit köszönhetnek neki.

Hasonlóképpen „rámenős” a Karitás is, mely alig néhány éve alakult, de e rövid idő alatt is már emberfeletti munkát végzett. Időnkint ez volt az egyetlen szervezet, amelynek sikerült segélyszállományokra megszerezni a szembenálló felek beleegyezését. Hála az osztrák, német, svájci, francia, olasz Karitás támogatásának, az élelmiszer, gyógyszer és ruhanemű szállományok nagyobb megszakítások nélkül érkeztek, és érkeznek még mindig. Néhány óras látogatásom alatt öt kamion jövelet jelezték. A rászorulókról való ilyenfajta gondoskodás persze csak átmeneti feladat lehet. Az egyházmegyei Karitás igazgatója elmondta, hogy főfeladatának tekinti az ország lakosságának, elsősorban a keresztények mozgósítását a szertetre. E célból gyűjtést szerveznek a ruandai menekültek számára, akik még náluk is súlyosabb helyzetben vannak. Önkénytelenül is az özvegyasszony két fillérje jutott eszembe és a bethlehemi pásztorok, akik azt a keveset, amijük volt, vitték el – a legenda szerint – a Kiszűzöttnek.

Akkor elhatároztam, hogy ezt elmondom azoknak, akik a bosnyák főváros tragédiáját csak a tévé, meg a napilapok híradásaiból ismerik, akik nem kényesülnek rá, hogy az összelőtt házak romjai közt egy-egy fadarab után kotorásznak, hogy legyen mivel főzni, fűteni a farkasordító fagyban. És mi lesz, ha már mindent feltűzeltek? A tél hosszúnak ígérkezik és különösen keménynek. Ide, ahol az emberbe még a lélek is befagy, akarják egyes nyugati politikusok visszatelepíteni a menekülteket. Nem, nem egyszerre, egyelőre csak néhány százat vagy ezret. Mert hát ugye kérem, ők emberségesek. Meg is kezdtek már karácsony előtt. Náluk persze központi fűtés van, és működik is...

A timori püspök és a német kancellár

A legutóbbi béke Nobel-díjat egy távoli kis ország, a több mint húsz éve indonéz fennhatóság alatt álló Kelet-Timor önállóságáért küzdő két harcos társnak, a külföldön tevékenykedő José Ramos Horta volt diplomatának és Carlos Belo katolikus püspöknek ítélte oda az oslói bizottság. Az esemény ráirányította a nyugati közvélemény érdeklődését Kelet-Timorra, amelynek lakossága mindmáig nem tudott beletörődni az indonéz uralomba és – mint a béke-díjat odaítélő oslói bizottság elnöke hangsúlyozta – az alig 700 ezer lakosú Kelet-Timor már eddig is közel 200 ezer olyan halottat gyászol, akik Dzsakarta erőszakos intézkedései következtében veszítették életüket. Éppen ezért nagy visszhangot keltett a médiában, amikor tavaly késő ősszel Carlos Belo püspök nem tett eleget az Indonéziába látogató Kohl kancellár meghívásának. A német kormányfő indulása előtt a bonni külügyi szóvivő még azt hangoztatta, hogy Helmut Kohl nem fog találkozni ellenzéki személyiségekkel, de Dzsakartába érve hirtelen világgá röppent a hír, hogy a kancellár össze akar jönni az akkor frissen kintüntetett béke Nobel-díjas katolikus püspökkel. Am Carlos Belo azt üzenté vissza, hogy – noha megtisztelésének tekintti a meghívást – hívei körében annyi az elfoglaltsága, hogy nem tudja elhagyni Kelet-Timort. A kancellár, – akinek eddig aligha adtak ennyire nyílt kosarat, – a püspök tudomására hozta, hogy saját helikopterét küldi érte, csak jöjjön, de a főpap állhatatos maradt. Az

elutasító magatartást ekkor már bővebben indokolta és rámutatott arra, hogy ő nem politikus ember hanem pap, aki nem pályázik közéleti csillogásra, hiszen a találkozóból csupán a médiának, nem pedig a valóban rászorulóknak lenne haszna. Annyiról azonban mégis gondoskodott, hogy a nevében induló küldöttség behatóan tájékoztassa az egyik legbefolyásosabb európai ország kormányfőjét a kelettimori helyzetről. De a béke Nobel-díj ünnepélyes átvételkor is arról tett tanúságot, hogy a Nyugat által sugallt „csendes diplomáciával” szemben a nyílt beszéd híve. Nemcsak hazájára, Kelet-Timorra voltak érvényesek szavai: „Egy nép, amely kizárólag erőszak mentes utat jár, manapság aligha számíthat a közvélemény érdeklődésére.” A kelettimoriak távrólól sem zárkoznak el a kompromisszumok elöl, nem süppednek bele megalázott helyzetük keserűségébe, de – állapította meg a katolikus püspök, – a kompromisszumra csakis a kölcsönös türelem és a nézetek tiszteltetésben tartása mellett van remény. Az oslói ünnepségről tudósító újságírók közül többen aggodalmuknak adtak kifejezést Carlos Belo személyi biztonsága miatt, tudva hogy az indonéz hatóságok nem bánnak kesztyűs kézzel az ellenzékkel. A püspök mégis visszatért hazájába, mint mondotta: nem politikus, hanem pap, akinek a hívei körében van a helye. Óhatatlanul is Mindszenty bíboros jutott az eszembe...

Makváry György

AJÁNDÉK ÉS TITOK

Megjelent a Szentatya új könyve

II. János Pál pápa pappászentelésének 50. évfordulójára látott napvilágot a címében is sokat mondó kötet, amely Gian Franco Svidercoshi újságíró kérdéseire adott válaszokból született meg és személyes vallomásokot, visszaemlékezéseket tartalmaz.

A könyv egy 50 évvel ezelőtt felszentelt pap tanúságtétele a papságról, egy olyan papé, aki közben Péter utódja lett. Bensőséges és személyes emlékek gyűjteménye, amelyek beilleszkednek abba a tágabb vallási, politikai és társadalmi környezetbe, amelyben Karol Wojtyla papi hivatása és szolgálata megszületett és kibontakozott. A könyv címe jól rávilágít célkitűzésére: *a papság ajándék, amely kizárólag Istentől származik, az isteni kiválasztottság titka beilleszkedik Isten emberrel kötött szövetségének misztériumába, amelyért Isten Fia az ember megváltójává vált.*

Kiknek szól ez a könyv? Természetesen mindenekelőtt a világ papjainak, de ugyanakkor Isten egész népének. A pápa nem először írt most papoknak a papságról. Az „Ajándék és titok” irodalmi műfaja azonban egyedülálló ahhoz képest, amit a pápa elődei írtak. Nem tartalmazza egész életrajzát, csak a papságával kapcsolatos szempontokra szorítkozik.

A könyvet a pápa anyanyelvén írta az elmúlt évi nyári vakáció júliustól szeptemberig tartó időszakában. Legszemélyesebb része a 10 fejezetből álló kötet első 7 szakasza, amelyben felidézti papsága történetét és közben életéről is sokmindent elbeszél. Életének minden eseménye, megpróbáltatásai, amelyekkel mint pap és püspök szembenézett, vala-

miféle módon előkészítették a papság nagy felelősségére korunk világi és egyházi történelmének adott pillanatában. A háború élménye, és két totalitárius rendszer, a náciizmus és a kommunizmus személyes megtapasztalása természetesen meg meghatározta a pápa döntéseit, és arra készítette, hogy első „Redemptor hominis” kezdetű enciklikáját az ember ügyének szentelje: szenvedélyes elkötelezettségét a világ békéjéért, küzdelmét Európa kettéosztottságának megszüntetéséért.

Mostani könyve olasz nyelven került kiadásra 50 ezer példányban a vatikáni könyvkiadó (Libreria Editrice Vaticana) gondozásában, de az utánnyomás már folyamatosan van. Hamarosan sor kerül a francia, spanyol, angol, német és természetesen a lengyel kiadásra, ilyen sorrendben! Magyar nyelven a Vatikáni Rádió magyar munkatársainak fordításában lát napvilágot.

A Magyar Kurir nyomán

KATOLIKUSOK ROMÁNIÁBAN

Romániában a katolikus egyház tagjai körülbelül kétmillió lelket számlálnak s ennek legalább a fele magyar ajkú, nem számítva a regáti jasi egyházmegye közel 300 ezer, nagyrészt csángó származású híveit. Ezenkívül a bukaresti katolikus hívek jelentős hányada ugyancsak magyar anyanyelvű betelepült lakos.

A nyelv kimondhatatlan drága kincs, mert magában rejt a nemzeti fennmaradásnak zálogát.

Széchenyi

BÍRÓ LÁSZLÓ kalocsai püspök:

MAGZATVÉDELEM A KATOLIKUS CSALÁDBAN

A IV. Életvédő Konferencián, 1995 március 25-én Budapesten elhangzott előadás. Az alcímeket mi adtuk. (Szerk.)

Az első kérdés, ami felvetődött bennem, védi-e a katolikus család a magzatot? Három évtized, négy évtized, ötmillió megölt magzat a tény. Nem mondhatom, hogy ez a tragikus szám csak a más felekezetűek, vagy a magukat ateistának nevezők tette. E szám okozói között ott sorakoznak a magukat katolikusoknak vélők is. Akik polgártársaikkal együtt annyi mindent áldásnak tudnak tekinteni, de amit eleik áldásnak tekintettek, azt ők átoknak vélik. Ott vannak azok a katolikusok, akik a mai konvenciók sodrásában alkalmazkodnak mások magatartásához.

II. János Pál pápa ezt a gondolkodást így írja a le családokhoz írt levelében „Az utilitarizmus a termelés és az élvezet civilizációja, a dolgok, nem pedig a személyek civilizációja. Olyan civilizáció, amely a személyeket úgy használja, mint a dolgokat. Az élvezet civilizációjában a gyermek a szülők számára akadály-

lyá, a család tagjai szabadságot megkötő intézménnyé tud válni“.

Testvéreink felé, akik ott vannak az ötmillió között, kettős küldetésünk van. Egyrészt segítenünk kell őket abban, hogy kiállhassanak abból a sodrásból, abból az örvénylésből, amelybe belekerültek. Hogy megértsék a II. Vatikáni Zsinat gondolatát, idézem „Az ember életét és az életfakasztás feladatát nem lehet ennek a világnak kereteibe szorítani, ennek mértékével mérni is csak ebből kiindulva értelmezni, hanem mindig figyelembe kell venni az ember örök rendeltetését is (Gaudium et Spes).

Másik feladatunk feléjük, hogy hirdessük a bűnbánat és a bűnbocsánat evangéliumát. A Jelenések Könyvéből idézek: „Ezután akkora sereget láttam, hogy meg sem lehet számlálni. Ott álltak a trón és a Bárány színe előtt, fehér ruhába öltözöttek. Ekkor az egyik vén azt kérdezte tőlem: Kik ezek a fehér ruhába öltözöttek? És honnan jöttek? Te tudod Uram – feleltem. Ő megmagyarázta. Ezek a nagy üldözöttekből jöttek és fehérre mosták ruhájukat a Bárány vérében“. Isten trónja előtt nem azok állnak, akik bűn nélküliek, hanem akik megmosták ruhájukat a Bárány vérében.

A keresztény házasság ismertető jegyei

Örülünk kell annak, hogy vannak elkötelezett katolikus családok. És nem kis számban, akik a a szeretet civilizációját építik. Az ő házasságuk specifikuma nem a szociológiai és antropológiai összetevőkben rejlik. Ugyanolyan csetlőbotló emberek, mint bárki honfitársaink közül, ugyanolyan társadalmi körülmények között élnek, mint a kortárs házaspárok. A keresztény házasság specifikuma annak etikai és szakramentális jellegében rejlik. A katolikus házasság nem materiális tartalmában különbözik a többi házasságtól, hanem annak transzcendenciális horizontjában, amelyből különleges mélység és radikalitás fakad. A házasság értelme a misztérium. Hogy szentség. Kimondott igenjében a csonka kettő egygé válik. A tény, hogy ezt a szentséget az egybekelők szolgáltatják ki egymásnak, az ember végtelen szabadságát jelzi. Meghívását a teremtésben való közreműködésre, hiszen az ember az egyben jön létre. A férfi csak férfi, a nő csak nő, töredék fél-egyen, a másik égő hiánya. Az ember teremtése igazában az egyszülés szentségében fejeződik be. A másból teljes lény kel föl. Személy a másik nem beavatottja. A házasságtörés szentségtörés. Nem csíny, hanem a lélek súlyos irányítvesztése. Amennyiben magasabb állapotából alacsonyabb helyzet felé törekszik. A teljesség helyett a rész vágyik lenni, személy helyett egyén, egységből kettőtörés. Egy új dimenziója van a szentségi házasságnak, a katolikus házasságnak. Tulajdonképpen ha belegondolok a házasság teológiájába, akkor azt kell mondanom, hogy a magzatvédelem a keresztény családban mintegy melléktermékként valósul meg. Ha a keresztény házasság éli a házasság szentségét, akkor az egész magatartása ellenkezik az élet pusztításával.

A keresztény házasságban, a házasság szentségében a házaspár belesodródik a Szentháromságos Isten életébe. Istenben a keresztény házaspár megerősödik identitásában és a léte értelmet nyer, végső értelmet. És mert a léte értelmes, és az identitása megvan, ezért nem fél magába fogadni az életet. Ez egyik gondolat, amit szeretnék kiemelni,

hogy a Szentháromságos Isten életébe kapcsolt házasság, az élet sodrásába került házasság nem tudja visszatartani az életet.

A keresztény házasság életvédő

Nem a másiktól függ a boldogságom, hanem tőlem. Hogy merem-e magamat kiüresíteni a másikért. És ebben az önmagam kiüresíteni akaró szeretetben, ha megjelenik az új élet, akkor szükségszerűen a védelmére kelek. A védtelent nem fogom megölni. Hisz arra vállalkoztam, hogy önmagam kiüresítem. Aztán ha az elkötelezett keresztény házasságra gondolok tovább, az Eucharisztia is, az Eucharisztia közös vétele a keresztény házaspárt a magzati élet védőjévé teszi. Hisz az Eucharisztia Jézus önküresítésének a netovábbja. Prohászka olyan szépen mondja, hogy Isten eksztatikus öröme testesült meg és ebben az eksztatikus szeretetben maradt itt közöttünk az Eucharisziában. Az Eucharisztia Isten legvégsőig elmenő szeretetének jele és megvalósítója is. És ha egy házasság él az Eucharisziából, akkor nem tud más lenni, mint magzatvédő.

Ebben a dimenzióban állva a keresztény házasság eljut már a Krisztus-test misztériumához az egész emberiség szeretetéig. Nem akarja megrövidíteni a Krisztus testet azzal, hogy megölné saját magzatát.

Még csak egy gondolatot említek meg. Chiara Lubich, a *focolare* lelkeségnek az alapítója mondja az egyik helyen, hogy nagy kísértése társadalmunknak, hogy két részre bontsa önmagát. A nő és a gyerek, másfelől a férfiak csapatára. És a nőt, amikor megjelenik nála az élet, talán nem tervezetten, a férfiak csapata magára hagyja az abortusz kísértésében. Hogyha a keresztény házasság elevenen éli a szentséget, amit elkezdett kiszolgáltatni ott az oltár előtt, és valóban egy test, akkor együtt vívják meg a szeretetben az életért való küzdelmet és együtt örülnek az élet győzelmének.

Befejezésül Jeremiás prófétától idézek: „Építetek kerteket és egyétek gyümölcsét. Vegyetek magatoknak feleséget, hogy fiuk és lányok szülessenek. A fiatalokat házasságba adjátok, lányaitokat adjátok férjhez, hogy ők is fiuknak és lányoknak adjanak életet. Nektek ugyanis sokasodnotok kell ott, nem pedig kevesbednetek. Munkálkodjatok annak az országnak jólétére, amelybe vittelek benneteket is. Mert ezt mondja az Úr: ezek a tervek a jövőre vonatkoznak és nem a pusztulásra, mert reménységgel teli jövőt szánok nektek“.

STEPHANUS DÍJAK ÁTADÁSA

A *Stephanus Alapítvány Kuratóriuma* az 1996-os esztendőben a díjat teológiai-tudományos munkásságáért és a XX. századi katolikus egyháznak életében betöltött kiemelkedő tevékenységéért *Franz König bíborosnak*,- irodalmi és publicisztikai munkásságáért pedig az érsekújvári születésű *Tordon Ákosnak* ítélte. A díjakat Paskai László bíboros adta át, előtte még *Rózsa Huba* professzor ismertette a díjazottak életútját és tevékenységét. Az ünnepélyes díjkiosztásra a Katolikus Egyetem Szentkirályi utcai dísztermében került sor. Többek közt jelen volt: *Angelo Acerbi* pápai nuncius, *Erich Kussbach* Ausztria magyarországi nagykövete, *Seregély Ist-*

KÖNYVESPOLC

AZ IDŐ ÉLÉN JÁRTAK. KERESZTÉNYDEMOKRÁCIA MAGYARORSZÁGON/1944-1949/. Barankovics István Alapítvány kiadása, Budapest, 1996. 224 old.

A szép cím a vaskos tanulmánykötet homlokán lényegileg a modern kereszténydemokrácia magyarországi kibontakozását áttekintve, részletesen mutatja be a második világháború utáni küzdelem hőskorát, amelynek csak a brutális erőszak vetett véget, de Nyugatra emigrált tagjai külhonban is ébren tartották a kereszténydemokrácia, napjainkban is érvényes eszméit. „Arcélek“ címen egy fejezet a mozgalom vezető egyéniségei: első helyen a Demokrata Néppárt vezető alakja, Barankovics István, majd Bálint Sándor, Kerkay Jenő, Eckhard Sándor s a többiek életútját vázolja fel, új vonásokkal is gazdagítva a kommunista elnyomás alatti heroikus éveket. De éppen e nehéz időben tört előre a magyar politikai életben a Demokrata Néppárt, amelynek történetét külön tanulmány tárja elénk. Kitűnő ötlet volt, hasznos és tanulságos az 1947-es választáson a parlamentbe került 62 néppárti képviselő pályaképét egybefogó, sokéves kutató munka eredményeként létrejött „Kislexikon“. A kötet utolsó fejezete a már említett néppárti vezető személyiségek egy-egy „akkor“ elhangzott országgyűlési felszólalását-, záróakkordként pedig Barankovics István 1948 december 14-én mondott emlékeztető beszédét tartalmazza, minthogy abban még egyszer – otthon utóljára! – összefoglalta az európai kereszténydemokrácia magyar földön megvalósítandó programját. A történeti forrásértékű kötetet – amely egyúttal emlékezés és emlékeztetés a 90 éve született Barankovics Istvánra – nagy körültekintéssel Kovács K. Zoltán és Rosdy Pál szerkesztette.

-sijó-

DRÁMAI NÉPESSÉGCSÖKKENÉS MAGYARORSZÁGON

Mintegy 31 éve annak, hogy a Magyar Központi Statisztikai Hivatal arra figyelmeztetett: ha változatlan marad a születések és halálozások aránya, a népesség csökkenni fog. Akkor sokan ezt csak rémlátomásnak hitték. De a hivatal jóslata már 1981-ben kezdett valóra válni. Azóta is folyamatosan tart a népesség fogyása, sőt ma már nem is fogyásról, hanem zuhanásról beszélhetünk. Legalább is a felmérések erre mutatnak. Tavaly a természetes fogyás az előző évihez képest 39 százalékkal nőtt. Ez azt jelenti, hogy a házasságkötések aránya kb. 18 százalékkal, a születéseké három százalékkal csökkent. A lélekszám apadása 1996 első negyedében már 14 ezerre rúgott. Ha ezek a folyamatok változatlanok maradnak és nem javulnak, akkor 2020-ra a mostani 10 millió kétszáz ezerről 9 és fél millióra apad a népség. Önkéntelenül is arra kell gondolni, hogy az abortusz titalom bevezetése, vagy a művi vetélések szigorúbbá tétele nagyban javíthat a helyzeten, hiszen 1955-ben pl. 112 ezer gyerek jött a világra és 77 ezer terhességet szakítottak meg. Elgondolkodtató számok.

ván egri érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke, *Bíró László* püspök, *Zakar Polikárp* ciszterci apát és *Valentiny Géza* prelátnak, aki a megbetegedett König bíboros nevében szól a jelenlevőkhöz.

MK

STÍLVIRÁGOK – GYOMNÖVÉNYEK

- Egy hetilapból: „...korábban már jeleztük a szerző felé...“ Eszembe jut erről a régi Ludas Matyi karikatúrája, amely a tudáskereső kérdéssel az urát: „Mik az elvárásaid a vacsora felé?“ - Ma lépten-nyomon ilyeneket írnak!
- „Egy emberre ennyi esik“. Remélem nem üti agyon. Nyelvünk egyik fő jellemvonása, hogy szemléletesen fejezi ki magát. Ami szemléletesen helytelen, az nyelvi is az. (Példámban: *ennyi jut.*)
- Attól függ, milyen *szemszögből* beszél el a történetet. Szemléleti zavar (Lásd előbb!). Bizonyos szemszögből (perspektívából) látni lehet *de szemszögből beszélni!*? Ember legyen a talpán!
- „a felhozott példák“. Honnan? Az esze tokjából?
- „A dráma szerkezeti tagolódása az epikus művekhez hasonló“. Na nem! Helyesen: epikus művekéhez. Csak egy betűn múlik. De ezen a magamfajta kákán csomót kereső ember fennakad!
- *nonprofit* szervezetek: még véletlenül sem közhatalmú, közéletű, jótékony, emberbaráti, szociális stb.. Hanem *ötször egymásután nonprofit*.
- Ó, azok a szép igekötők! Legfrissebb: „Az Egyház lepasztorál bennünket“. És ezt az újságíró nem „viccesen“, hanem halálkomolyan közölte. Irhatta volna úgy is, hogy *lerendez* bennünket. Ez legalább olyan idétlen, mint az előbbi.
- „Közléseim a Távlatok kiadóhivatala felé“ (Lásd fent!)
- „Szerepel az áldozatok közt“ Az áldozatok között van, mégis szerepel.
- „Az adóhivatal dolga lenne, hogy a több millió adóívől *kigyűjtse* (!) az egyes intézményeknek járó összeget“. Később is: „...akadna, aki *kigyűjtene* a támogatók névsorát“. (Idézetek H.Gy. újságíró és képviselő cikéből...) Egy-két rokonértelmű szó (szinoníma): összeállítaná, összeírná, kijegyezné, listát készítené róla stb.
- „...nem eldöntött az, hogy az egyházak...“ Egy közművelődési szakember írta. (*nincs eldöntve!* - de hát falra hányt borsó!)
- „Az egyházi ingatlanokra vonatkozó törvény megszavazása előreláthatólag *nehéz dió lesz*“. Valahol sántít a mondat! Ugyanis a dió nem a nehéz voltárról nevezetes, hanem a keménységéről. Helyesen tehát *kemény dióról* beszélhetünk.
- Valaki Illyés Gyula sorait idézte így: „Mindig mondtam, hogy *átkozott nemzet* vagyunk“. A költő pedig forog a sírjában, hiszen ő „*elátkozott*“ nemzetről írt. A kettő nem ugyanaz! Sőt...
- „*hajszálon múlt*, hogy nem lett katasztrófa“. Szerintem csak *véletlenül múlt*, illetve *hajszálon függött*. Így vagy úgy! Nemde?

„Az a tény, hogy anyanyelvem már magyar és magyarul beszélek, gondolkozom, írok, életem legnagyobb eseménye, melyhez nincs fogható“ (Kosztolányi)

- sijó -

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

BÉCS: A keresztség szentségében részesültek: MÁTYÁS Hans Sebastian, M. Hans Alfred és Kovács Szilvia gyermeke- 96 december 8-án. CAZAILLET Arthur Miklós Paul Viktor, C. Francois René Pierre és Stancovich Catherine Renée Luise gyermeke, 1996 december 22-én a Német Lovagrend templomában.

Halottaink: Az örök hazába költözött KUNZ Erzsébet, szül Balázovics a Pro Ecclesia et Pontifice pápai emlékérem kitüntettje, 1996. december 20-án, 78 éves korában; MELEGHY Mária, 84 éves korában elhunyt. Temetése 1997 január 3-án, Neustift a. Walde. Nyugodjanak békében!

BELGIUM

A szent keresztségben részesültek.

PINTÉR Gábor László -P.Gábor és Magyar Mária fia La Chaux-de Fondben; MEESEN Sándor, M.Róbert és Legyel Elvira fia Verviers-ben; NAGY Miklós Péter, N. Péter és Dominkovits Erzsébet kisfia Brüsszelben; ZLATICS Johan János, Z. István és Frankar Jacquelin fia Foret-ben; ZLATICS Maxence, Z. Martine kisfia Troos-ben; TAPAY Meité, T. János és Pirson Marie Paul lánya Romsée-ben; PEETERS Mathias, P. Benny és Szalay Gizella kisfia, Welleben; MICHALIK Kenny, M. Robert és Németh Irén fia Genk-ben; DECA Virginie, D. Pierre és Nelhiebel Mária kislánya, Courtbevois-ben.

Az örök hazába költöztek:

KAPOSSY Alice 84 éves korában, Enghien; POLOSKEY János 70 éves korában, Wanfré-Baulet;

JELINEK Anna, 77 éves korában, Mont sur Marchienne;

NAGY Károly, 59 éves korában baleset áldozata lett, Mons;

PÓK István, Balen Simone özvegye, 70 éves korában Nivelles-ben;

DÉRY Imre, Herta Maria férje, 76 éves korában Aachen-ban;

NEDERMANN Julianna, Swora Józef özvegye, 80 éves, Eisden;

CSAPÓ László, 69- évében, Jemeppe;

BALAZSIN József, Berta de Schrijver férje, élete 60-ik évében Ternat-ban;

TÉBER Klára 69 éves, Bornem,

T. Balázs-Ferenc felesége, TIMÁR Lászlóné 49 éves korában, Seraing Jacqueline Pirotte

NÉMETORSZÁG:

ESSEN – Keresztelés: 1996 november 25-én kereszteltük Bruckner Rita Katalint, B. Attila Antal és Dr. Forgó Katalin gyermekét. RITA KATALIN ugyanúgy, mint két testvére és édesapjuk is, a Wetzlar-i Dómban részesült a szent keresztségben. Isten kegyelme kísérje a kis Rita életét.

Halottaink: 1996 november 10-én, életének 83. évében, Miskolcon elhunyt SCHORK Péterné. A megboldogultban a Wuppertalban lakó és szentmiséinket buzgón látogató Schork Mária gyászolja édesanyját.

1996 december 21-én, hosszú és súlyos szenvedés után meghalt CZIZMÁR János Duisburgban. Élt 43 évet. Gyászolják két árva gyermeke Mónika és Laci, betegségeben őt gondosan ápoló testvére Erzsébet és annak családja, a Pócz család, unokaöccse Czizmár Zoltán. A

Bácskában élő testvére, Czizmár József és felesége Rozália, a Duisburgban és Németországban élő rokonai és ismerősei valamint a Ruhrvidéki magyar közösség. Fiához, Janikához temettük 1997 január 9-én a Duisburg-Laar-i katolikus temetőbe. Nyugodjanak békében.

KÖLN: A keresztség szentségében részesültek: CSERTI Dániel Attila, november 23-án szülők, keresztszülő, és a kölni cserkészek jelenlétében; TORDY Phillip Daryl Gregori, december 27-én szülők, keresztszülők, nagyszülők jelenlétében

Halottunk: KULCSÁR László, kölni lakosú hívünk hosszú szenvedések után, szentségekkel megerősítve december 12-én életének 46. évében elhunyt. Temetése január 3-án a Köln-Melaten temetőben volt. Adj, Uram örök nyugalmat neki, az itt maradt családtagoknak pedig a Szentlélek vigasztaló kegyelmét!

MANNHEIM: Halottaink: Müllner Ilona 78 éves korában az Úrhoz költözött. Temetésén 1996. december 19-én, a szerető édesanyját, lányait, unokáit és honfitársait kísérték utolsó útjára. Nyugodjék békében az örök életben!

MÜNCHEN: Halottunk: PATAKY Etelka, 91 éves korában, temetése 1996. december 28-án a Nordfriedhofban volt. Az örök világhosszág fényeskedjék neki!

Türelemmel viselt fájdalmas betegség után, röviddel újév előtt HAIDEGGER Ernőné, Biczák Gizellát magához szólította az Úr. Sok barátja volt, de hangját országszerte ismerték, ugyanis, több mint egy évtizeden át – Balázs Judit néven – a Szabad Európa Rádió bemon-dójaként dolgozott Münchenben, ahová 1971-ben disszidált Magyarországról férjével és két fiával. Nyíregyházán született 1927-ben, 1952-ben Budapesten ment férjhez a vegyészdoktor Haidegger Ernőhöz, majd külföldre távozásáig grafikusként dolgozott. Temették január 31-én a müncheni Nordfriedhof-ban.

MÜNSTER-HANDOEFF: Október 14-én elhunyt PICHLER Ferenc Froendenberg-ben. Október 18-án temették Iserlohn-ban.

SVÁJC:

ZÜRICH – Keresztelések: DJETVAI Livia Valéria, D.László és Simon Ágnes leánya; PÓSA Chiara- Emanuela, P.Béla és Baráth Adrienne leánya; HADOBÁS Róbert Attila, H. József és Hegedűs Ágnes fia; VADÓCZ Gabriella, V. László és Antal Ágnes leánya; Alex Stefan von MÜHLENEN, Marc Nicolas. von Mühlenen és Danczkay Elena Paula Maria fia.

Házasságkötés: Örök hűséget fogadtak egymásnak BALOGH Philippe és HANYECZ Karin.

Halottaink: VAD László, Adlisvil-ben; MÁTYÁS Béla Uster-ban; JAEGLI Csonki Rozália Winterthur-ban; HARANGOZÓ Berta Zürich-ben; SÜKÖSD Sándor Dübendorf-ban; KOVÁCS Viktoria, Winterthur-ban; MAGYAR Mária és GÁBOR László Zürich-ben; LOVÁTI László Schlieren-ben; KERTÉSZ Mária Krisztina, ZLINSZKY Lidia, MAJTHÁN Borbála és SZEKERES István Zürich-ben; URBÁN Etelka és PALLINGER Ernő Winterthur-ban; FARKAS Loránd és BURINDA-GULYÁS Rozália Zürich-ben; SOLYOM MOLDOVÁNYI Etelka Regensdorf-ban. Nyugodjanak békében.

PADOVA ÉS A MAGYAROK

Padova – a magyarok többsége inkább a német *Pádua* nevet szokta meg – Olaszországban is egyike a műemlékekben leggazdagabb városoknak. Elég itt futtában említeni, az ősi „alma mater”t, amelyen valamikor számos, névszerint ismert magyar diák tanult, legtöbben a 16. században. A dómban látható pl. Óvári Miklós 1359-ből való sírköve (E sorok írója nem találta meg!). Természetesen a dóm őrizi Pádúai Szent Antal (= *Il Santo*) sírját, amelynél naponta zarándokok százai imádkoznak; és a dóm előtti téren áll a Gattamelata, a velencei hadvezér lovaszobra; Donatello remekműve.

A város igazi nevezetessége mégis a Scrovegni-kápolna, amelyben Giotto 38 képből álló festmény sorozata ragadja el a látogatót. Mindezek általában közismert túrista szenzációk.

Azt már kevesebben tudják – pedig mi magyarok méltán számon tarthatjuk –, hogy tíz évvel a magyar forradalom után és annak emlékére, 1966-ban Padovában templomot emeltek, hozzátartozó plébániával együtt s a templomot Szent István királyunk tiszteletére szentelték fel. Azóta is minden évben kegyelettel emlékeznek meg Ötvenhattról. A forradalom 40. évfordulója alkalmából a tavalyi november közepén rendezett ünnepségen többek közt megjelent Padova mostani püspöke, az (akkori) olasz kormány közoktatásügyi minisztere, más ismertebb közéleti személyiségek, Magyarországról is több előadó és országgyűlési képviselő.

-sijó-

kus metropolita érsek, Jakubinyi György gyulafehérvári érsek, valamint Tempfli József nagyváradi-, Reizer Pál szatmárnémeti-, Sebastian Krauter temesvári-, Petru Ghergel jasi- és még további három görög katolikus püspök koncelebrált. A színtiszta román nyelven végzett szertartáson -ahogyan a Magyar Kurier megjegyezte- „egyetlen magyar, de még közösnek mondható latin szó sem hangzott el, kivéve a szentmise végén felcsendülő magyar pápai himnuszt”.

APÁK

Mindig vonzott a víg s vidámító madárnép. Sétán épp egy himrigó rebent. Csörében étel s énekelt. Lám, így nevel fel trillák között három-négy gyermeket.

Apám mester volt s kántor, százdalú. Kezén magyar lett egy kis tót falu. Torkában volt kamrája: énekelt templomban és a sírkertben s így nevelt öt gyermeket.

A nagyapám favágó volt, paraszt: a nagy hegyek közt földje pár araszt. Farkast is ölt fejszével s énekelt. Markában volt a kamrája s így nevelt két gyermeket.

Más nagyapám a Sáros-vár tövéen vizimolnár volt: liszt pergett kövén, lelkén malaszt. Szent nótát énekelt: ily ételekkel s dallal nevelt tizennégy gyermeket.

Nekem nem volt, csak lelki gyermekem. Tollam volt földem, malomkerékem. Tollamban étkem. Szívem énekelt és így neveltem ezer trillás rigót, vers-gyermeket.

1962

Mécs László (1895-1978)

Madridi levél

SZENTKÉPEK

A madridi tél eseménye volt a budapesti Szépművészeti Múzeum ötven spanyol képeinek kiállítása. Válogatás a világ egyik legjobb ilyen gyűjteményéből, amely az Esterházyak, Nemes Marcell, Boross Jenő ezredes és mások jóvoltából alakult harminchat vallásos, egyházművészeti alkotás volt, többségük a XII. századból. Akadt ugyan korábbi is, köztük egy ismeretlen, ó-kasztíliai festőtől, akit Chandler Post éppen Budapesti Mesternek keresztelt.

*Templomok, kolostorok, paloták számára készült művek, evangéliumi jelenetek, szentek legendái. A Háromkirályok imádásából és az Egyiptomba való menekülésből több is van, ebből egy Murillo ecsetjéről. Szent András vértanúsága Riberától, Zurbarán hatyúdala: egy gyermek Szeplőtelen Szűz. A 29 évesen elhunyt Cerezo megrendítő *Ecce homo*-ja minden mellékalak nélkül, Alonso Cano *Noli me tangere képe*. A spanyol fénykort aranykulccsal záró Claudio Coello szokatlan kompozíciója: a gyermek Jézus édesanyjával és nevelőapjával képezi a „földi Háromságot”, de a magasban lebegő Atyával és a Szentlélek galambjával a Szentháromságnak is része. *Pereda Paduai Szent Antalt, Antolínez Amerika első szentjét, Limai Rózát jeleníti meg a kis Jézussal. S mit mondjunk Greco átszellemült Mária Magdolnájáról? A kiállítás egyik legszebb darabja: nem véletlenül került a művész katalógus fedelére. De nem lehet szó nélkül hagyni a csatatéren fehér lovon megjelenő Szent Jakab apostolt sem, – Carreno műve, – hiszen legendája hatásos lehetett Szent László királyunkra is. (Veláquez és Goya nem vallásos művel szerepelt.)**

Mennyi szépség, milyen alkotóerő állt a hit és az áhitat szolgálatában! Mit nyertünk azáltal, hogy vallásunk nem vetette el, mint mások, sem az emberi alak, sem a hittitkok ábrázolását, viszont elutasította egyes ókeresztények különös ötletét, hogy Jézus Krisztus – csúnya volt! A boldogtalanok ugyanis a szépségben csak veszélyt, kísértést, bűnalkalmat láttak. Ez járt ennek a betűvetőnek a fejében, amikor kísértelt megint a hideg, madridi délutánba. No meg az, hogy mennyit ért meg mindebből a mai és a jövőendő ifjú nemzedék, ha csak a művészetet látja s többet tud majd a perspektíváról, színharmóniáról és ecsetvonásról, mint mindarról, amit ezek a mesterek istenadta tehetségükkel meg akartak jeleníteni...

Rónai Zoltán

EGYHÁZI KIADÓK MAGYARORSZÁGON

A tavalyi Szent István Könyvhéten a különböző felekezetek 16 kiadója vett részt. Ezek betűrendben: Agapé, Bencés, Krisztiánus, Ecclesia, Marana Tha, Nyolc Boldogság, Parakleitos Alapítvány, Szent Gellért, Szent István Társulat, Uj Ember és Vigilia. **MK**

*

A budapesti Központi Statisztikai Hivatal jelentése szerint 1996 első hat hónapjában az ezer lakosra jutó halálozások száma 14.7 százalék volt, viszont az élveszületés csak 10.3 százalék. Tehát Magyarország lakosságának fogyása tovább tart.

*

Egy amerikai ökológus és kutató orvos szerint – ahogy olvassuk – az USA-ban „annyira fontos dolog a vásárlás, hogy hetente 6 órát töltenek vele, míg gyerekükkel csak negyven percet”.

Hírek – események

UNESCO-DÍJ CHIARA LUBICHNAK

Az UNESCO Béke-díját 1996-ban Chiara Lubichnak, a „Fokoláré”-mozgalom alapítójának ítélték. A jelentős eseményt hírül adó közleményben többek közt ez olvasható: „A hétagú zsűri, amely a díjat odaítélte, miután 16 személyt és 13 szervezetet vizsgált meg – a 76 éves Chiara Lubichot választotta ki” akinek mozgalma hatékonyan mozditja elő a béke ügyét és az egyének, népek, generációk, társadalmi rétegek közötti egységet a legkülönbözőbb emberek: gyerekek, fiatalok, felnőttek, gazdagok és szegények, más vallások hívei és nem hívők egyéni és kollektív részvételével szolgálja”. A díj átadására a párizsi UNESCO székházban került sor december 17-én.

CIGÁNY KATEKIZMUS ERDÉLYBEN

Marosvásárhely környékén élő cigányok dialektusában szövegezett kis katekizmust adott ki az erdélyi ferences rendtartomány. A „Cino katekizmoso” című füzet mintegy 130 kérdésben és válaszban foglal-

*ja össze a katolikus tanítás lényegét. Péter Bakó Pál ferences atya, aki maga is jól beszél a Maros-környéki cigány nyelvet, egyszerűen a kötet fordítója, tervezője és illusztrátora. Hosszú évek óta foglalkozik a cigányok lelkipozításával és szociális viszonyaik javításával. További tervei között szerepel a misekönyv-, valamint Márk evangéliumának cigány nyelvre fordítása. Bakó atya szerint a cigányok mintegy 80 %-a írástudatlan. De körükben, mint minden archaikus közösségben, az írástudók különleges megbecsülésnek örvendenek. **MK***

„EGYETLEN MAGYAR SZÓ SEM HANGZOTT EL”

Szent Miklós napján, december 6-án, a vatikáni Szant Péter bazilika altemplomában szentmisét mutattak be az „ad limina” látogatásukat végző romániai katolikus püspöki kar tagjai. A főcelebráns püspökkari elnök, Ioan Robu bukaresti érsek mellett a konferencia alelnöke, Lucian Muresan görög katoli-

FELHÍVÁS

Keressük és várjuk mindazokat Mezőtúrra, akik a „Telekly Blanka” Leánygimnáziumban (Leányliceum) végezték középiskolai tanulmányaikat, – az Alma Mater 100 éves évfordulójának megünneplésére 1997 szeptember 26-27-én.

Anyagi segítséget, támogatást az alapítványokon keresztül köszönettel fogadunk. Bővebbet az Iskola Igazgatójának telefonon: (Tel.) : 56/350 082 vagy levélben: H-5400 Mezőtúr, Dózsa Gy. út 17.

Mayer Sára-Mária

Minden lapunkban ismertett, de a Magyarországon megjelenő egyéb könyvek is megrendelhetők az alábbi címen:

**KUPA, Distelfinkweg 21,
D-81249 München.
Üzenetrögzítő / Fax: 0049 89 / 8 64 35 73.**

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Kreitmayrstr. 26 – 80335 München
Telefon: (089) 1 29 63 93.

Badaconsyi Szürkebarát	7,80
Debrői Hárslevelű	6,80
Etyeki Chardonnay	8,80
Alföldi Olaszrizling	6,50
Alföldi Kékfrankos	6,50
Villányi Rosé, Kékóportó	8,80
Villányi Kékfrankos	9,80
Villányi Cabernet	10,80
Egri Bikavér	9,50
Egri Leányka	7,50
Tokaji Szamorodni	12,50
Tokaji Asszú 3 puttonyos	14,50
Tokaji Asszú 4 puttonyos	17,00
Tokaji Asszú 5 puttonyos	20,50
Kecskeméti barackpálinka	29,00
Unikum	29,00
Egri cseresznyepálinka	25,50
Császárkörte	21,50
Diólikőr	0.5 liter 14,50
Címeres barackpálinka	33,00
Sárgabarack-, Málnalikőr	0,5 liter 13,50
Tarhonya, kocka, laskatészta	1 kg 7,00
Májás-, véres hurka, disznósajt	13,00
Tokaszalonna	15,00
Füstöltzalonna	12,00
Friss kolbász	15,00
Házi kolbász	15,00
Téliszalámi	33,00
Szegedi szalámi	30,00
Csabai, Gyulai	27,00

Üvegárut nem szállítunk!

Szamosi József munkái: MAGYAR LEGENDA EMLÉKEI NYUGATON

96 o., 15 színes és 10 fekete-fehér képpel.
PASZIÁNSZ
- Csevegések, játékok, napló (1945-46)
172 oldal.

MÚLHATATLAN MÚLT

- Új és régi versek. - 186 oldal.
Egy-egy könyv ára portóval 25,00 DM
(csak bankjegyenben)

Megrendelhető a szerző címén:
Elektrastr. 7 / b. D-81925 München

KIADÓHIVATALUNKNÁL KAPHATÓ VIDEÓKAZETTÁK:

Teréz – egy közülünk	DM
35 perces film, megjelent Lisieux-i Szent Teréz halálának 100. évfordulójára. VHS-PAL	25,00
Árpád-házi Szent Erzsébet élete magyarul vagy németül,	
40 perces film, VHS-PAL	25,00
Lourdes	
50 perces film, VHS-PAL	30,00
Lourdes-i csodák és gyógyulások	
Dokumentumfilm hat csodásan meggyógyulttal. 90 perc, VHS-PAL	30,00

KAZETTÁK:

Lourdes és az evangélium, vigasztalások.	
Rádiós magyar nyelvű kazetta, 60 perc	10,00
Lourdes-i üzenet – elmélkedések	
dr. Szabó József összeállítás	10,00

KÖNYV:

Lourdes – Bernadett nyomdokain	25,00
(kb. 140 színes képpel)	

Megrendelhető:
Ungarische Katholische Delegatur
Redaktion Életünk
Landwehrstr. 66, D-80336 München

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.

APRÓHIRDETÉSEK

**MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK
NAGY VÁLASZTÉKBAN!**
Olesó áron raktárról – kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

Magyarország festői környezetében épülő nyugdíjas telepen 30-46 m²-es apartmanok, 54.000,- DM-től eladók! Ápolás, étkezés és orvosi kezeles megoldott. Részletes felvilágosítás: Biró-Rohrbacher Építési Vállalkozók, D-94469 Deggendorf, Loh Str. 6 vagy D-94526 Metten, Utto Str. 6.

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatónak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34 (Svájc)

Budai kertés villában újonnan kialakított kétszobás és másfél szobás, bútorozott komfortos lakás kiadó 40 DM/lakás /naponta. Hosszabb időre engedmény! Parkolás zárt kertben, Telefon: 00-36 1 202 30 25.

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest, Szécher út 3. Tel./Fax: 0036-1-1763 730 és telefon 0036-1-2750 550. Szeretettel várjuk szállodánkban, mely harmadszor nyerte el az „Év panziója” díjat! Családi légkör, zöld övezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal – zárt autóparkoló.

ANNEMARIE SCHWARZ hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar fordítást és tolmácsolást vállal (szépirodalmi szöveget is). D-40479 Düsseldorf, Camphausstr. 14. Tel.: (0211) 44 22 40. Fax: (0211) 44 28 16.

Dolgozó, középiskolai végzettségű, 53 éves, molett nő megismerkedne házasság céljából rendes, egyszerű férfivel 68 éves korig, aki szintén nem akar egyedül élni tovább. Válaszokat „Stuttgárt” jelgére a kiadóba.

Szeretném ha együtt élhetnék szeretetben, egymás iránti felelősséggel, biztonságban. Nagyon örülnék, ha jelentkezne egy nemdohányzó, független, kultúralt, klasszikus zenét szerető, jómódú férfi, akinek hasonló életcélja van. (Korhatár 57 év). Én 47 éves, 160/53, sötét hajú, Münchenben élő, dolgozó nő vagyok. Szívesen résztvennék egy közös jövő kialakításában. Fényképes levelekre válaszolok. Jelige: „Egymás iránti szeretet”.

Bp., a Rózsadombon, modern, 63 m²-es, 3-szobás, panorámás lakás sürgősen eladó. Tel.: 00 49/ 89-83 42 449.

Magyarországon élő, 32/161, röntgen-asszisztens, nemdohányzó, németül perfecten beszélő, melegsívű hölgy megismerkedne természetet, állatot kedvelő férfivel házasság céljából. Fényképes válasz „Család” jelgére.

Németországban élő magyar férfi, 48/180/80, megismerkedne karcsú, nemdohányzó hölgyvel Jelige: „Megértés”.

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

Kedves Olvasóink,
időnként közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet a szentmisék helye és ideje után.

NÉMETORSZÁG

Aachen-i Egyházmegye:
Misézó helyek: Aachen, Mönchengladbach, Krefeld.

Érd.: Ft. Szigeti István, Vinzenzstr. 5, D-52078 Aachen, Tel.: (0172)248 63 26.

Augsburg-i Egyházmegye:
Misézó helyek: Augsburg, Kempten.

Érd.: Ft. Fehér István, Ung. Kath. Misson, Oberföhringer Str. 40,

D-81925 München, Tel. (089)98 26 37, 982638

Bamberg-Eichstätt-Regensburg-i Egyházmegye nürnbergi székhellyel:

Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landsbut, Nürnberg, Regensburg, Straubing.

Érd.: Ft. Bárány József, Ung. Kath. Misson, Tuchergartenstr. 2/A,

D-90571 Schwaig, Tel.: (0911)507 57 96

Essen-i Egyházmegye:

Misézó helyek: Duisburg, Oberhausen, Bochum, Essen, Neukirchen-Vluyn, Moers, Mülheim.

Érd.: Ft. Major Márk, Ung. Kath. Misson, Steeler Str. 110, D-45139 Essen, Tel.: (0201) 28 47 40

Freiburg-Trier-Speyer-i Egyházmegyék ofenbürgi székhellyel:

Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Trier, Saarbrücken, Freiburg, Baden-Baden, Karlsruhe, Pforzheim, Freiburg, Strasbourg, Mulhouse, Colmar.

Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ung. Kath. Misson, Straßburger Str. 39,

D-77652 Offenburg, Tel. (0781) 268 36

Berlin-i és Hamburg-i Főegyházmegye, Hildesheim-i Egyházmegye:

Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen,

Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovácz Pál, Ung. Kath. Misson, Holzdam 20,

D-20099 Hamburg, Tel.: (040)24 60 49

Érd. Berlinben: Nagy Iván, Ung. Kath. Kirchengemeinde Szent Erzsébet, Bundesallee 108, D-12161 Berlin, Tel.: (030) 859 23 95, Fax: (030) 851 25 93.

Minden igényt kielégítő, új nagy családház Bp.-től 30 km-re, Tökölön, 15.000 m² ipari területtel, jól berendezett autópiacon melléképületekkel, műhely stb. öregség miatt eladó! AUTÓ-TÖKÖL KFT. H-2316 Tököl, Csépi út jobbra. Érd.: Perlei-né, Tel.: 0036/60/349 326.

Budapest központjában, 40 m²-es, 1,5 szobás és egy 100 m²-es 3 szobás lakás kiadó! Érd.: Frdr.Koller, CH-8494 Bauma, Spital. Tel.: 00 41/52/386 11 11, Fax: 00 41/52/386 13 82.

Eladó! Sopron-Lőverek aljában, Hóvirág utca 3. két-szintes családház, 318 nm, 5 + 3 szoba, 3 fürdőszoba, autóparkoló, 720 nm parkosított telekkel, különálló alapíncézetett apartman. Érd.: Tel.: (H) 0036/99/313 922.

Kétszemélyes háztartásba, Stuttgárt környékére házvezetőnőt keresek 50 éves korig, német nyelvtudással, társalgási színvonalon „Kijövünk egymással” jelgére.

22 éves, gyakorlott, szakképzett ápolónő időszakos vagy bácsi gondozását vállalná. Kis Zsannett, H-8000 Székesfehérvár, Lövölde u.11.3/3.

Közíróre tétetik, hogy a kormány bántára megjelent ADI POP: „Fények a Szívemből” című CD-je 18 csodálatos dallal, többek között „Értük szól azóta a déli harangszó”; Magyar ismeretlen ha most felébrednél; Nincs már csak jó madár; Kiskirályok; Mert ez a birka nép; Parazita induló stb. A 1,5 órás műsor minden nemzeti érzésű magyarnak csodálatos élmény. Hazatelepülőeknek vagy Magyarországon investálni, vállalkozni kívánók számára elengedhetetlen előtanulmány. Mindenki számára érthető, fülbemászó popzene csipős nyelvű szövegekkel, jó szórakozás. Megrendelhető: UNGAROBLES MUSIKVERLAG, Eva Jaggi, CH-4705 WANGEN a/A., Friedberg Str.8. Áras: SFR 15,- + portó.

FARSANGI BÁL

1997 február 8-ÁN
A Budapest vendéglőben
Petershausen, Moosfeldstr. 15.
Belépő ingyenes
Tánczenéről gondoskodik:
„Angel”
(Élő zene)

66 éves, intelligens, zenét, színházat kedvelő édesanyámnak társat keresek német nyelvterületen. „Indián nyár” jelgére.

PSYCHOTHERÁPIA anyanyelven februártól OBERHAUSENBEN privát betegek és minden más betegsegélyzőnél biztosítottak számára az alábbi címen: Praxis Dr. Ilona Sofalvi,

Saarstr. 56 / Marktstr. 110
D-4605 Oberhausen.

Jelentkezés csak telefonon: 0208 / 292908

Köln-i Főegyházmegye:
Misézó helyek: Köln, Longerich, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal.

Érd.: Ft. Bereczki Béla, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln, Tel.: (0221)23 80 60

Mainz-Limburg-Fulda-i Egyházmegyék frankfurti székhellyel:

Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen.

Érd.: Ft. Takács Pál, Kath. Ung. Gemeinde, Ludwig-Landmann-Straße 365,

D-60487 Frankfurt, Tel.: (069)24795021

München-Freising-i Egyházmegye:

Misézó helyek: München, Rosenheim.

Érd.: Ft. Dr. Cserháti Ferenc, Ung. Kath. Mission, Oberföhringer Str. 40,

D-81925 München. Tel.: (089) 98 26 37, 98 26 38, FAX: (089)98 54 19.

Münster-Paderborn-Osnabrück-i Egyházmegyék:

Misézó helyek: Hagen, Menden, Arnsberg, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster.

Érd.: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24,

D-48157 Münster-Handorf, Tel.: (0251)326501

Passau-i Egyházmegye:

Misézó hely: Passau.

Érd.: Ft. Szabó Árpád, Kirchen-platz 1, D-94032 Passau, Tel.: (0851) 24 96.

Rottenburg-Stuttgart-i Egyházmegye:

Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schw. Gmünd, Eislingen.

Érd.: Ft. Horváth János, Pfizerstr. 5, D-70184 Stuttgart, Tel.: (0711)236 91 90, FAX: 236 73 93

Konstanz, Markdorf, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Singen, Munderkingen, Ulm, Schwenningen, Biberach, Bad Waldsee, Leutkirch:

Érd.: Ft. P.Gyúrás István SJ, Irmentrudst. 14/B, D-88250 Weingarten,

Tel.: 0751/586 76

Würzburg-i Egyházmegye:

Misézó hely: Würzburg.

Érd.: Ft. Dr. Kocsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg, Tel.: (0930) 3862 43, 173 78

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közölünk!

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyar Katolikus Főlelkészség
Landwehrstr. 66 · 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47

Felelős kiadó:

a Magyar Katolikus Főlelkészség
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc

Felelős szerkesztő Fejős Ottó

A szerkesztőbizottság tagjai:

dr. András Mária †, dr. Bogyay Tamás †,
Boór János, dr. Frank Miklós, Ramsay Győző, Szamosi József (olvasó és tördelés szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:

Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstr. 66 · D-80336 München

Telefon: (089) 5 32 82 88

Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47

Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc

Verantw. Redakteur: Ottó Fejős

Abonnement: DM 25,00 pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40,00

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik,

ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar lelkész,

oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2,50 DM

Előfizetési ár egy évre DM 25,00 vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúrra légipostával DM 40,00

Lapzárta minden hónap 10-én.

Hirdetéseket csak 10-ig fogadunk el.

Postbank Niederlassung München:
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80

Kath. Ungarnseelsorge, Sonderkonto „Életünk”.

Erscheint 11 mal im Jahr.

Druck: AMPER DRUCK GmbH

WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH

Hasenheide 11

D-82256 FÜRSTENFELDBRUCK

Telefon (0 81 41) 61 01 20

Telefax (0 81 41) 60 01 28

HIRDESEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
Ára soronként (kb. 40 betű)	7,00
Jelige portóval	7,00

Külön kívánságokat esetenként árazunk.

Üzleti-, nyereséges hirdetések soronként

Nagybetűs (kétsoros) sor

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.

Egymásutáni háromszori hirdetés esetén

10 % kedvezmény

Egymásutáni hatszori hirdetés esetén

20 % kedvezmény

Egy évi hirdetés esetén

25 % kedvezmény.

Hirdetések határideje minden hónap 10-e, befizetve!

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsek kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München – Sonderkonto: Postbank München,

Konto-Nr.: 606 50-803., BLZ 700 100 80.

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi t e r - j e s z t ő i n k k e l (misszióinkkal) rendezni!

Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „Életünk” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség